

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Ὀριγενους Των Εις Το Κατα Ματθαιον Εξηγητικων Τομος ιγ'. Origenis
Commentariorvm In Evangelivm Secvndvm Matthaevm Tomvs Decimvs
Tertivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

να ἄλλον ἐν μόνον γέροντα μωσῆς ὁ νόμος, καὶ ἠλίας
οἱ περὶ τῶν ἰησοῦ τῶν διαγρηγῶν, καὶ ἕχ' ὡσαύτῃ
ἡσὺν περὶ τῶν ἑσῶν, ὅτε μεμνημένοι, ἀλλὰ
ἡγῶνται οἱ ἑσῶν εἰς ὃ ἐν ἑσῶντα δὲ μοι τοῦτο ὡς
περὶ τὰ μυστικὰ περὶ ἡμῶν, περὶ γὰρ ὁ ἑσῶν
τῶν γραμμάτων βόλῃμα, μωσῆς καὶ ἠλίας ἐφῆθη-
* C. 17. 17. 18
τες ἐν δόξῃ καὶ * συλλαβῆσθε τῶν ἰησοῦ ἀπειλι-
λάσαν ὅτιν ἐλλυθησῶν, ἑσῶν τῶν ἑσῶν ματα-
δάσαντες, ὡν ἐρῶντος μετ' αὐτῶν ὁ ἰησοῦς ἑσῶν
ἔσαν ἐσῶντα διερρηθῆσαν ὅτι αὐτῶν * καὶ
ἑσῶν τῶν πᾶσι, ὅτε ἑσῶντα πολλά σώματα ἑσῶν
κακομηθῶν ἀγῶν, αἰοῦντων αὐτῶν ἑσῶν μνη-
μῶν, ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀλλοδαῶν ἀγῶν πόλιν τὴν
μὴ κληρονομήσαν ἑσῶν τῶν ἰησοῦ περισταλήμα. καὶ καὶ
ἐμφανίζονται πολλοῖς * καὶ δὲ τὴν ἐν τῶν ὄρει εἰκα-
νομίαν καταβαίνοντων ἐκ τῶν ὄρων ἑσῶν ἑσῶν, ἵνα
ἐλθόντες περὶ τῶν ὄρων ὑπερήθῶσι τῶν ἑσῶν τῶν
ἑσῶν τῶν μαθητῶν λέγων. μηδὲν εἶπητε ὁ
ἑσῶν, ἕως ἂν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
ἀναστῇ. ὁ δὲ. μηδὲν εἶπητε ὁ ἑσῶν, ὅτι
* C. 17. 19.
ἀπῆλθον τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέροις δεξασθῆναι, ὅτε δι-
ερίξατο τοῖς μαθηταῖς, ἵνα μηδὲν εἴπωσιν ὅτι
αὐτῶν ὄντων ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰρημῶν
* C. 17. 20.
ἔτι πόποι διωκόμεθα ἡμῶν ἑσῶν ἑσῶν, καὶ περὶ ὁ
περὶ κληρονομῶν, ἑσῶν καὶ ἑσῶν τῶν βόλῃμα ὁ ἰησοῦς
μὴ λαθῶντα ἑσῶν τῶν δόξῃ αὐτῶν, περὶ τῶν καὶ ὁ
παθος δόξῃ αὐτῶν. ἐβλάθησῶν γὰρ οἱ ἀκούοντες,
* C. 17. 21.
καὶ ἑσῶν καὶ μαλιστα ὄχλοι, ὅτι ἑσῶντα διεδόξαντο ἑσῶν * ἑσῶν
ἑσῶν τῶν ἀνωτέροις ἀγῶν, ὅτι ἑσῶντα ἐπὶ συζητῆσαι ἑσῶν
μεταμρφῶσαι αὐτῶν, καὶ τῶν ὁφθῆναι αὐτῶν περὶ
* C. 17. 22.
ἑσῶν τῶν ἑσῶν ὡς ἠλίας, ὁ δὲ εἰσαγγῆσαι αὐτῶν * τῶν ἀνα-
στάσει, ὅτι τῶν βίβλων πᾶσι ἑσῶντα ἑσῶν τῶν
ἑσῶν τῶν ἑσῶν ἑσῶν, ἡλίας ἐκ νεκρῶν ἀνάστασῃ

A runt. Moses qui Lex est, & Elias, hoc est
Propheta, vnum & idem facti sunt ac Ie-
sus, idest Evangelium; nec vt prius tres
erant, ita permanserunt, sed tres vnum
facti sunt. Hæc sic à te accipi velim, quasi
ad mysticum sensum spectantia; nam
quantum ad nudum literæ sensum perti-
net, postquam Moses & Elias in gloria visi
& cum Iesu collocti sunt, abierunt illuc
vnde venerant, sermonum fortasse quos
secum Iesus habuerat participes eos factu-
ri qui ab eo passionis tempore beneficio
jamjam afficiendi erant, cum scilicet, *Mul-*
ta corpora sanctorum qui dormierunt apertis *17. 18.*
suis monumentis, in civitatem vere san-
ctam, Ierusalem nempe, atque eam à Iesu
non desletam itura & in multorum con-
spectum ventura erant. Postquam autem
hæc in monte administrata sunt, descen-
dentibus de monte Discipulis, vt post-
quam ad turbam accesserint, Filio Dei
operam suam circa illorum salutem na-
vent, *Præcepit Iesus Discipulis suis dicens: Math. 17. 19.*
Nemini dixeritis visionem, donec Filius homi-
nis à mortuis resurgat. Illud autem: *Nemini*
dixeritis visionem, simile ei est quod supra
examinavimus, cum *Præcepit Discipulis vt* *Math. 16.*
nemini dicerent quia ipse esset Iesus Christus.
Propterea quæ à nobis in hunc locum di-
cta sunt, vtilia nobis esse, & ad eum quem
tractamus conferre possunt; quoniam &
per ista fileri vult Iesus, quæ ad gloriam
suam conducunt, ante eam quam post
passionem obtinebit: nam qui id audivis-
sent, ac præsertim turbæ, tum maxime
fuissent offensæ cum eum cruci affixum vi-
dissent, quem tali affectum gloria accepis-
sent. Quamobrem quoniam transfigura-
tioni illius, & faciei Solis instar splendere
visæ affine erat per resurrectionem gloria
affici, ideo tum ab Apostolis hæc enuntia-
ri vult, quum à mortuis surrexerit.

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ΟΡΙΓΕΝΙΣ
ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ
ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ
ΕΞΗΓΗΤΙΚΩΝ
ΤΟΜΟΣ ΙΖ'

ORIGENIS
COMMENTARIORVM
IN EVANGELIVM
SECVNDVM MATTHÆVM
TOMVS DECIMVS TERTIVS.

ΕΠρωτότερον αὐτῶν οἱ μαθηταὶ λέγοντες.
ἐπὶ οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι ἠλίας
δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; οἱ μὲν στανανὰ δὲ τῶν ἰη-
σοῦ μαθητῶν ἑσῶν τῶν γραμματέων ἀεὶ
ἠλίας ἀναμνηθῆσαν ἐμνήμητο, ὅτι περὶ τῶν

Interrogaverunt eum Discipuli dicentes *Math. 17.*
Quid ergo Scribæ dicunt, quod Eliam oportet
venire? Qui cum Iesu ascenderunt
Discipuli eorum quæ de Elia tradun-
tur à Scribis recordati sunt, ante Christi
videlicet adventum Eliam venientem præ-

picionem, quibus persuasum est animam hanc de qua agitur, eandem esse Eliae ac Iohannis, primum quidem Eliam appellatam, deinde vero Iohannem: nec item sine Dei nutu Iohannem dictum illum fuisse opinor, vt ex eo patet quod Angelus Zachariae visus dixerit ei: *Ne timeas, Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua, & uxor tua Elisabeth pariet tibi filium, & vocabis nomen eius Iohannem: & ex eo quod vocem recuperaverit Zacharias, postquam Iohannem eum esse appellandum qui natus erat, in tabella scripsit. Quod si anima hac Elias erat, oportebat illum Eliam quoque appellari, quum iterum natus est, vel certe aliquam proferri rationem cur mutatum nomen fuerit; quemadmodum de Abram, & Abraham; de Sara, & Sara; de Iacob, & Israel; & de Simone, & Petro. Verum ne sic quidem par erat in illis ratio; his enim quos diximus in vna eadēque vita mutationes nominum factae sunt. Quae si verit autē aliquis, si non anima Elias primū erat in Thesbita, & deinde in Iohanne, quid tandem illud erat quod in vitroque Elias à Salvatore appellabatur. Ego vero dico Gabriēl, quān eadem esset in Elia & Iohanne natura; in fermone cum Zacharia habito suggestisse; ait enim:*

Luc. 1. 16, 17. Multos filiorum Israel convertet ad Dominum Deum ipsorum; Et ipse praecedet ante illum in spiritu & virtute Eliae. Attende enim non dixisse illum, In anima Eliae, vt locum habeat illa de animarum ē corpore in corpus transitu opinio, sed In spiritu & virtute Eliae: optime autē diferimen callet Scriptura, quod inter animam & spiritum intercedit; quemadmodum illud: Deus autem sanctificet vos per omnia, vt integer spiritus vester, & anima, & corpus sine querela in adventu Domini nostri Iesu Christi servetur; & illud quod habetur in libro Daniel, pro vt extat apud Interpretes Septuaginta: Benedicite spiritus & animae iustorum Domino, spiritus & animae differentiam exprimit. Iohannes igitur non animae, sed spiritus & virtutis ratione Elias dictus est, quae quidem Ecclesiae doctrinam non laedunt, si primum in Elia, deinde vero fuerunt in Iohanne: Et spiritus Prophetarum Prophetis subiecti sunt, animae autem Prophetarum Prophetis subiectae non sunt;

1. Cor. 14. 32. & Requievit spiritus Eliae super Eliseum. At quaerendum venit vtrum idem sit Elia spiritus, ac spiritus Dei qui in Elia est, an invicem discrepent; & vtrum infolitus erat hic Elia qui in illo erat Spiritus, praeter vniuscuiusque hominis spiritum, qui in ipso est. Etenim praeter vniuscuiusque hominis spiritum qui in eo est, alium insuper esse Dei etiam in nobis veretur spiritum, luculenter significavit Apostolus, modo

Α τὴν αὐτὴν ἤλιαν καὶ ἰωάννην, πρῶτον μὲν κληθεὶς ἦν ἠλίας, δευτέρως δὲ ἰωάννης. καὶ οὕτως αὐτὸν γὰρ κληροῦσθαι ἰωάννην αὐτὸν, ὡς δὲ ἴδον ἐκ τῆς ἱερουσαλὴμ ἀγγελοῦ τῆς Ζαχαρίας εἰρηκέναι αὐτὸν. μὴ φοβῶμαι, Ζαχαρία, ὅτι πείσεικέσθαι ἡ δέσπότης σε. καὶ ἡ γυναῖξ σου ἐλισσάσθαι θνητοὶ υἱὸν σοι, καὶ κλησέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωάννου, καὶ ἐκ τῆς ἀπειληθείσης τῆς Ζαχαρίας τὸν φωνῆν, μὴ τὸν ἐν τῇ πτωκίδι γεγραπὸν παρὰ τὸ ἰωάννην κληθεῖσθαι τὸν ἡμετέριον. εἰ γὰρ ἡ ψυχὴ ἠλίας ἦν, ἐρχομένη καὶ δευτέρως αὐτὸν θνητοῦ μὲν κληθεῖσθαι ἠλίας, ἢ αἰτίας πᾶσι σαφέναι τὸ μετανοήσας, ὡς ἔστι τὸ ἀσέμμιον καὶ ἀσέμμιον, καὶ τὸ ἄσπαστον καὶ ἀσπαστόν, καὶ τὸ ἰακώβ καὶ ἰσραὴλ, καὶ τὸ σίμων καὶ πέτρος. καὶ οὕτως ἔστι ὅτι ἴδον ἐν αὐτοῖς ἐπὶ ζῆτον, ἐν μὲν γὰρ καὶ τῇ αὐτῇ ζωῇ τοῖς παρερηθῆσθαι ἡμετέριον καὶ μετανοήσας ζῆτον. καὶ ἄλλοις, εἰ μὴ ἡ ψυχὴ ἠλίας ἔστι πρῶτον ἐν τῷ θεοβίτῃ, καὶ δευτέρως ἐν τῷ ἰωάννῃ, ἢ ἄλλοις ὁ κληθεῖσθαι αὐτὸν οὐ πρῶτον ἐν ἀμορτίοις ἠλίας, καὶ φησὶ τὸν Ζαχαρίαν ἐν τοῖς παρὰ Ζαχαρίαν λόγους ἀποβλεπόμενος πρὸς ἡμᾶς αὐτὸν εἰς ἠλίας καὶ ἰωάννην. φησὶ γὰρ ἡ ψυχὴ ἰσραὴλ πολλοὺς ἔπεισεν καὶ ἔπεισεν τὸν θεὸν αὐτὸν. καὶ αὐτὸς παρεβλήσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πτωκίᾳ καὶ διωκίᾳ ἠλίας. πρῶτον γὰρ, οὕτως ἔστι, ἐν ψυχῇ ἠλίας, ἢ ἔχει τὸν ἢ μετανοήσας, ἀλλ' ἐν πτωκίᾳ καὶ διωκίᾳ ἠλίας. σαφὲς δὲ ἴδον ἡ γεγραπὴ ἀποφασὶς πτωκίᾳ καὶ ψυχῇ, ὡς τὸ ὅτι ἴδον ἀγαπᾶται ἡμᾶς ὁλοτελεῖ, καὶ ὁλόκληρον ἡμῶν τὸ πτωκίᾳ, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ ὅμοιον τῆς αὐτῆς ἀμεμπτοῦς ἐν τῇ ἀφροσύνῃ καὶ ἐκείνῃ ἡμῶν ἰσοδότητος, καὶ τὸ ὁμοιοῦν πτωκίᾳ καὶ διωκίᾳ ψυχῆς, ἐν τῷ καὶ τὰς ἐβδομάδας ταύτας φησὶ ἰσραὴλ, πρῶτον τὸν ἀποφασὶς πτωκίᾳ καὶ ψυχῆς ἠλίας αὐτοῦ ἰωάννης ἐστὶ τὸν ψυχῆν λέλεκται, ἀλλὰ ἀφ' οὗ πτωκίᾳ, καὶ τὸν διωκίᾳ, ἅπαντα ὅσα ἐν τῷ ἀποφασίᾳ ἐκείνῃ λόγους, εἰ πρῶτον μὲν ἦν ἐν ἠλίας, ἔπειτα ἰσραὴλ ἐν ἰωάννῃ. καὶ πτωκίᾳ τῆς ἀποφασίᾳ ἀποφασίᾳ ἀποφασίᾳ, ἢ καὶ ἡ ψυχὴ ἀποφασίᾳ ἀποφασίᾳ ἀποφασίᾳ, καὶ τὸ πτωκίᾳ ἠλίας ἀποφασίᾳ ἔστι ἰσραὴλ. ζῆτον τὸ πρῶτον αὐτὸν ἔστι τὸ πτωκίᾳ τῆς ἠλίας τῆς ἐν ἠλίας πτωκίᾳ τῆς ἠλίας, ἢ ἔπειτα αὐτὸν ἔστι ἰσραὴλ, καὶ εἰ ἀφ' οὗ τὸ πτωκίᾳ ἦν ἠλίας ἐν αὐτοῖς, ὡς τὸ πτωκίᾳ τῆς ἀποφασίᾳ ἐκείνῃ ἐν αὐτοῖς. καὶ γὰρ ἡ ἀποφασίᾳ ἀποφασίᾳ ἰσραὴλ ἐστὶ τὸ πτωκίᾳ πτωκίᾳ, καὶ ἐν ἠμῶν; ὡς τὸ πτωκίᾳ ἐκείνῃ ἀποφασίᾳ ἐν αὐτοῖς, ὡς τὸ πτωκίᾳ ἐκείνῃ ἀποφασίᾳ ἐν αὐτοῖς, ὡς τὸ πτωκίᾳ ἐκείνῃ ἀποφασίᾳ ἐν αὐτοῖς. αὐτὸ τὸ πτωκίᾳ ἐκείνῃ ἀποφασίᾳ ἐν αὐτοῖς.

Luc. 1. 16, 17.

1. Thim. 5. 23.

Dan. 3. 86.

1. Cor. 14. 32.

4. Reg. 2. 15.

D

E

πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἰσχυρὸν τέμα θεοῦ. ἔπειτα δὲ
αὐτοῖς οἰδὲν ἀποθεσπικῶν τῶν αὐθιγῶν, εἰ μὴ ὁ
πνεύμα τῆ δὲ θεοῦ πνεύμα ἐν αὐτοῖς, ἔτι καὶ τῶν
θεοῦ οὐλοῖς οἰδὲν, εἰ μὴ ὁ πνεύμα τῆ θεοῦ * μὴ
ἴσχυμαζε δὲ ὁ αὐτοῦ τῶν ἡλίου, εἰ ἀποθεσπικῶν πνεύμα
ἀπὸ τῶν αὐτῶν πνεύμα τῶν ἀναρχογεμενῶν
πνεύμα ἀγίας, ἀλλὰ ὁ αὐτοῦ πνεύμα ἐν σὺν αὐτοῖς
μὴ εἰς τὸ θρασεῖν, ἔτι καὶ εὐαγγελιστῶν τῶν πνεύμα
μα αὐτῶν, ὡς ἐ μόνον ἰσχυρῶν ταῦτα ὅτι ἰσχυ
σῶμα, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἀναρχογεμενῶν εἰς τὴν
ἡμεῖς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἰδία πνεύματος ἀγίας
πνεύμα αὐτῶν ἐπὶ οὐ καλίας μὴ ἔσται αὐτῶν, ἰδία
δὲ ἀναρχογεμενῶν ἐν αὐτοῖς τῶν πνεύμα
καὶ διωαμῆν ἡλίου. καὶ ὅτι διωαμῆν πνεύματε
ἐπὶ ἐν τῶν αὐτῶν, ἔ μόνον χρίστῶν, ἀλλὰ καὶ
κρίστῶν * ἐπὶ τῶν οὐ δὲ ἀλλὰ πνεύμα μὴ
πνεύματι, ἐν αὐτοῖς πνεύμα ἐν τῶν αὐτῶν ἐπὶ κρείτ
τηνα πνεύματε καὶ τῶν πνεύμα ἰδία, ἀλλὰ ὁ
ἐν πνεύματι καὶ διωαμῆν ἡλίου ἀναρχογεμενῶν
ἐν αὐτοῖς πνεύμα τῶν ἰσχυρῶν, ἴνα τῶν ἡλίου ἡδὴ
ἴδων, ὅτι ὁ ἐν τῶν ἰσχυρῶν ἀναρχογεμενῶν πνεύμα
τῶν ἡλίου, ὡς καὶ σὺν ἡμῶν οἱ σὺν αὐτοῖς πνεύμα
μα αὐτῶν, ἐπὶ αὐτοῖς ἰσχυρῶν τῶν βαπτιστῶν εἰπὸν αὐ
τοῖς * ὅτι μὴ αὐτοῖς ἰσχυρῶν μόνον ἀναρχογεμενῶν
ὁ ἡλίου πνεύμα. ὁ δὲ ἰσχυρῶν ἀναρχογεμενῶν, ὡς
ἐν μόνον τῶν πνεύματι, ἀλλὰ ἐν διωαμῆν ἡλίου
δὲ καὶ ἰσχυρῶν μὴ ὡς ἀπὸ ἡλίου εἰρηνο, ἰσχυρῶν
δὲ αὐτοῖς ἢ ἡλίου * εἰ δὲ δὲ αὐτοῖς πνεύμα αὐτῶν τὴν
γεσφῶν, ὅταν ἴδων οἱ γεσφῶν τῶν ἡλίου
δὲ ἐλθῶν πνεύμα, ἀναρχογεμενῶν ἀναρχογεμενῶν
καὶ ἰδὲ ἡμῶν ἀναρχογεμενῶν ἡλίου τῶν ἡλίου, καὶ
τῶν ἡλίου, ὡς τῶν μὴ ἡλίου, καὶ παπῶν τὴν γῆν
ἀρῶν. καὶ οἱ καὶ ἀναρχογεμενῶν διωαμῆν ὅτι πνεύμα
αὐτοῖς οἱ ἡλίου τῶν ἡλίου πνεύμα αὐτῶν, ἀλλὰ ὁ
πνεύμα καὶ τὴν διωαμῆν αὐτῶν * ἰσχυρῶν γὰρ ἔστι
οἱ τῶν πνεύμα ἀναρχογεμενῶν, ἴνα ἀναρχογεμενῶν
καὶ οὐ τῶν ἀναρχογεμενῶν ἡμῶν ἀναρχογεμενῶν
πνεύμα τῶν ἡλίου, ἐπὶ ἀναρχογεμενῶν ὁ οὐ δὲ
ἐν ὁ ἀναρχογεμενῶν πνεύμα τῶν θεοῦ * εἰ δὲ καὶ ἀναρχογεμενῶν
πνεύμα τῶν ἡλίου ἀναρχογεμενῶν ἀναρχογεμενῶν τῶν ἡλίου
καὶ οὐ τῶν ἀναρχογεμενῶν ἡμῶν ἀναρχογεμενῶν

A dicens : Ipse spiritus testimonium reddidit spi-
ritui nostro quod sumus filij Dei, alias vero :
Nemo hominum scit que sunt hominis, nisi
spiritus hominis qui in ipso est ; ita & que Dei
sunt nemo cognovit, nisi spiritus Dei. Quod
ad Eliam autem pertinet ne mireris, si
quemadmodum inuitatum quid illi præter
Sanctos omnes, de quibus scriptum est,
contigit, cum in cælum per turbinem
euectus est ; ita peculiare aliquid spiritus
ejus habuit, adeo vt non requieuerit so-
lum super Elisæum, sed & cum Iohanne,
vt vna cum eo nasceretur, descenderit, &
Iohannes seorsum quidem spiritu sancto
repletus fuerit adhuc ex utero matris sue ;
seorsum vero præcessit ante Christum in
spiritu & virtute Elia. Spiritus enim non
nequam solum, sed & boni in eodem plu-
res esse possunt ; postulat quippe David
in spiritu principali confirmari, spiritum vero
rectam innovari in visceribus suis. Quod si
vt nobis spiritum sapientie & intellectus,
spiritum consilij & fortitudinis spiritum scien-
tie & pietatis communicet Seruator, ve-
pletus est ipse spiritu timoris Dei, plures hi
spiritus boni in eodem animadverti pos-
sunt. Atque id quidem proposuimus,
quia præcessit ante Christum Iohannes in spiri-
tu & virtute Elia, vt ista verba : Elia iam
venit, ad spiritum Elia qui in Iohanne
erat referantur, quemadmodum qui af-
cenderant cum eo, intellexerunt discipuli
tres, quia de Iohanne Baptistâ dixisset eis. So-
lus igitur requieuit spiritus Elia super Eli-
sæum ; Iohannes autem præcessit, non in
spiritu solum, sed & in virtute Elia. Pro-
pterea Elisæus dictus non est Elias, Iohan-
nes autem ipse erat Elias. Quod si is Scri-
pturæ locus in medium proferendus est,
quo adducti Scribæ venturum prius Eliam
dicebant, audi Malachiam dicentem : Ecce ego
mittam vobis Eliam Thesbiten, &
cætera, vsque ad id : Ne forte veniâ, & per-
cutiam terram anathemate. His autem ver-
bis significari videtur, futurum vt Elias
per sacros quosdam sermones, & animos
componendo ac constituendo, eos ad glo-
riosum Christi adventum præpararet qui ad
id idonei facti fuerant ; quem profecto
propter gloriæ magnitudinem non suffi-
cissent qui supra terram degebant, nisi
ab Elia fuissent præparati. Eliam autem
hoc loco, non animam huius Prophetæ,
sed spiritum illius & virtutem interpretor.
Ea enim sunt quibus omnia restituentur,
vt ijs qui restituti fuerint, & ex ea restitu-
tione gloriæ Christi capaces facti fuerint,
Dei Filius in gloria videndus adueniat. Si
autem Elias Verbum allquod est ; eo Ver-

Job. 1.1.

Matth. 17. 21.

Rom. 8.9.

bo inferius quod in principio Verbum
 erat apud Deum, possit illud profecto,
 tanquam ad eos exercendos & confuefa-
 ciendos, in populo a se parato versari, vt
 ad Verbum perfectum excipiendum in-
 fruatur. Dubitabit autem aliquis an spi-
 ritus & virtus Elia quæ in Iohanne erant,
 aliquid perpessa sint, iuxta illud: *Fecerunt
 in eo quæcunque voluerunt*: ac ad id simpli-
 pliciter quidem respondebitur à ratione
 non abhorreere ea quæ auxilium præbent,
 propter charitatem, eorum quæ adjuvan-
 tur malis affici; ait siquidem Iesus: *Propter
 infirmos, infirmus fui; & propter esurientes,
 esurii; & propter sitientes, siti; responde-
 bitur vero accuratius dictum non esse: Sed
 fecerunt ei quæcunque voluerunt in eo; ea
 enim quæ mala tolerabant, spiritui & vir-
 tuti Elia Innixa erant; Iohannis nimirum
 anima, quæ Elias non erat; fortasse vero
 & corpus, aliter enim in corpore anima
 est, & spiritus, & virtus; aliter vero iusti
 corpus in melioribus, quasi his innixum,
 ab ijsque pendens: *Qui autem in carne sunt,
 Deo placere non possunt. Vos autem in carne
 non estis, sed in spiritu: si tamèn spiritus Dei
 habitat in vobis. Peccatoris enim anima
 in carne est; iusti autem, in spiritu. Quin
 & illud quæri potest, ad quemnam id per-
 tineat: Sed fecerunt in eo quæcunque volue-
 runt; an ad Scribas, de quibus Discipuli
 inquirentes dicebant: *Quid ergo Scribae di-
 cunt, quod Eliam oporteat primum venire?*
 Sed non multa Iohanni videntur à Scribis
 inscripta mala, nisi fortasse quod fidem ei
 non habuerunt; vel etiam quod, ita vt à
 nobis supra dictum est, causam & ipsi præ-
 buerunt his quæ aduersus eum perpetrare
 ausus est Herodes. Alter vero dixerit ver-
 ba hæc: *Sed fecerunt in eo quæcunque volue-
 runt*, non ad Scribas, sed ad Herodiadem,
 ipsiusque filiam, & Herodem qui *Fecerunt
 in eo quæcunque voluerunt*, esse referenda.
 Quod autem sequitur his expressum ver-
 bis: *Sic & Filius hominis passurus est ab eis;*
 ad Scribas referri potest, si ad Scribas
 quoque refertur id quod præcedit: si au-
 tem ad Herodem, & Herodiadem, ejusque
 filiam; ad eos quoque posterius hoc refer-
 tur: morti sedenim Iesu consensisse vide-
 tur Herodes, conscia fortasse illius vxore,
 & structarum aduersus Christum insidia-
 rum particeps.**

αὐτὸς τὸ θεῖον θεοῦ λόγος, καὶ ὅτις ἀπὸ διωγμῶν ἀσ-
 παρῆς ἀσχυρῶν μαρτυροῦν τὰ ἐπισημασ-
 μένων λέγει ἑαυτὸν αὐτὸν, ἵνα ἡγήσῃ κατὰ σκέ-
 ασμῶν τοῦ θεοῦ ἑαυτοῦ τὸν ἑαυτοῦ λόγον.
 ὁμοίως δὲ αὐτὸς εἰς τὸ πνεῦμα καὶ ἡ διωγμῶν
 ἡλικίᾳ ἐν ἰωάννῃ πέποιθε, καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἐν
 αὐτῷ ὅσα ἐδέλητο. καὶ ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα, ἀπὸ τοῦ
 θεοῦ μὴ ὅτι ἐσθὲν ἀποπεν ἀπὸ τὴν ἀγαπῶν συμ-
 πάθειν καὶ βοηθοῦν τοῖς βοηθουμένοις. καὶ ἰσθὲς
 ζουῦ φησι. ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν ἡδονοῦν, καὶ
 ἀπὸ τῶν πενιθῶν ἐπιθῶν, καὶ ἀπὸ τῶν διψῶ-
 ντων ἐδέλητο. βαρῶν περὶ δὲ ὅτι οὐκ εἶρηται. ἀλλὰ
 ἐπίσκοπος αὐτῷ ὅσα ἐδέλητο ἐν αὐτῷ, ἵνα ἡδὲ
 ἐπιθῶν μαρτυροῦν τὰ πνεῦματι, καὶ τῇ διωγμῶν ἡλικίᾳ
 καὶ πενιθῶν, ἡ ψυχῇ ἰωάννῃ ἀδαμῶς ὅσα ἡλικίᾳ,
 ἑαυτὸς ὁ καὶ τὸ σῶμα. κατ' ἄλλον ἡδὲ ἑσθὲν ἐν σῶ-
 ματι ψυχῇ, καὶ πνεῦμα, καὶ διωγμῶν. κατ' ἄλ-
 λον δὲ τὸ σῶμα ἡ διψῶν ἐν τοῖς χρεῖστον, ἀσπαρ
 ἐπιθῶν μαρτυροῦν αὐτῶν, καὶ αὐτῶν ἡρτημένοι. εἰ δὲ ἐν
 ἑσθὲν ὅτις ἡ ἀρετῶν αὐτῶν διωγμῶν, ἡλικίᾳ ἐν
 ἑσθὲν ἐν ἑσθὲν, ἀλλ' ἐν πνεύματι, ἡδὲ πνεῦ-
 ματι θεοῦ οἰκεῖ ἐν ἑσθὲν. ἡ δὲ ψυχῇ ἡδὲ ἀμνη-
 χου ἐν ἑσθὲν ὅτι, ἡ δὲ διψῶν ἐν πνεύματι ἡδὲ ἐν
 καὶ τῷ αὐτῷ ἐπιθῶν, τὸ. ἀλλ' ἐπίσκοπος ἐν αὐτῷ
 ὅσα ἐδέλητο, ὅτι πᾶσα ἀρετῶν ἡδὲ ἀρετῶν ἡδὲ
 ἐπιθῶν τῶν γραμματικῶν, ἀλλ' ὡς πενιθῶν μαρ-
 τυροῦν οἰμα ἡδὲ ἐλεγον. τὸ δὲ οἰμα ἡδὲ γραμματικῶν ἡδὲ ἡδὲ
 ὅτι ἡλικίᾳ δὲ ἐλεγον ἀρετῶν, ἀλλ' ἡ πνεῦμα τὸ
 φανεῖται ἑσθὲν ἡδὲ γραμματικῶν πενιθῶν τὸ
 ἰωάννῃ, εἰ μὴ ἀρετῶν ὅτι οὐκ ἐπίθῶν αὐτῷ, ἡ
 ὅτι, ἀρετῶν ἡδὲ ἀρετῶν, αὐτῶν ἡδὲ ἡδὲ ἡδὲ
 τῶν πενιθῶν κατ' αὐτῷ. ἑσθὲν ἡδὲ ἀλ-
 λος δὲ αὐτῷ ὅτι τὸ. ἀλλ' ἐπίσκοπος ἐν αὐτῷ ὅσα
 ἐδέλητο, οὐκ ἐπιθῶν τῶν γραμματικῶν, ἀλλ' ἐπιθῶν
 τὴν ἡδὲ ἀρετῶν, καὶ τὴν ἡδὲ ἀρετῶν αὐτῶν, καὶ
 τὸ ἡδὲ ἀρετῶν ἀναφῶν, ποιησῶν ἐν αὐτῷ ὅσα
 ἡδὲ ἀρετῶν καὶ τὸ ἐξῆς ἡδὲ ἀπὸ τῶν. ὅτις ὁ ἡδὲ τῶν
 ἀρετῶν ἡδὲ ἀρετῶν ἡδὲ ἀρετῶν ἡδὲ ἀρετῶν. εἰ δὲ
 τὸ δὲ ἀρετῶν ἡδὲ τὸ ἡδὲ ἀρετῶν, καὶ τὸ ἡδὲ ἀρετῶν, καὶ ἡδὲ
 καὶ τὴν ἡδὲ ἀρετῶν αὐτῶν, καὶ τὸ δὲ ἀρετῶν. καὶ ἡδὲ
 εἰκοὶ συμψηφῶν ἡδὲ ἀρετῶν τῶν τῶν ἡδὲ ἀρετῶν
 ἀρετῶν, ἡδὲ κοινῶν αὐτῶν τῶν καὶ αὐτῶν
 ἐπιθῶν καὶ τῶν γραμματικῶν.

De Lunaticis

Περὶ τῶν σιγνιαζομένων

Matth. 17. 14, 15.

Et quum venissent ad turbam, accessit ad
 eum homo genitius provolutus ante eum, Di-
 cens, Domine miserere filio meo. Qui mala
 tolerant, eorumque propinqui, cum turbis

Καὶ ἐθόντων αὐτῶν τοῦ θεοῦ τὸ ἔχον, ἀρετῶν ἡδὲ
 ὅσα αὐτῶν ἀρετῶν ἡδὲ ἀρετῶν αὐτῶν, καὶ ἡδὲ ἀρετῶν
 καὶ ἐλεγον μὴ τὸν ἡδὲ οἰμα ἡδὲ ἀρετῶν, ἡδὲ τῶν

τη λέγει, και ζητησωμεν ποθεν ποταμοι σηνια-
 ζεσται λιγιστοι ο απο ποταμου πηδου ματας αβαρ-
 τα, και κωπον, και αλαλου ος του μωρος, και κα-
 τωδου μωρος, και διψη τι πηδου μωρος οση
 νιαζεσται απο τω μωρου εν θραυα και δουτιρε
 μη τ ηλιοι φωτες, εν επαξει ο δυος εις θρα-
 ζαι της νυκτος ιαξαι μη ου φουλοζα τασμη,
 απη μηδι αβαρταρον πηδουμα εη νομιζοιτε
 και τ επον, αλλα συμπακος συμπαμα, και
 φουλοζουωτε τ ουρα λεγεται και ησται τ
 εν τη κερδη, και πια συμπαμα την πορε Β
 ο σηνιακον φας, ο ζεωδον εν αυτην, ημεις η οι
 και τω βιαζηνια περβουοιτε οση ο νοσημα τεπο
 απο πηδουματας αβαρτα, εθαλου, και κωπον
 εν τωι παζμον αυθε θραυα ενεργημερον,
 εραυτε ηση και οι ειθισμοροι κομωπλασιαι τωις
 επαιδοις ηη αυηπιωνε παζηησεσται την ηη τος
 τωις τεσθεσται, δοκδοι ποτε επαιτηζουεν εν
 αδεις, θεσμου οη μηποτε, και ερι τε διψηα λ-
 λειν τ κησιμα τε δυο, να και αδικια εις ο
 ελος λαλοθη, και ηηηει εις εραυον ο σομα αυ-
 ηη, ο αβαρταρον τεπο πηδουμα επαιτηρει πιας
 ρημασπακος της σηνιας, και ετας ερηζαι, εν
 εκ της τρησιαις τε ηη τωις τεσθεσται ρη-
 μασπακος παζην τωις δυο θεσποις, την απημ
 δεξη τε τηλικατα καιρο, μη ο εθου και κω-
 ρην λαβοδρον δαιμονιοι, αλλα ο μεγας εν ο-
 ραυα φωτη, ο πεπαιμερος εις αβαζαι της νυ-
 κτος, και μηδεμια εζων ερηζην τωις τεσθεσται
 θεσποις νουου και αδικια γε εις ελος λαλοθη
 πηδουμα οση κωπον την ηη εραυον ρησιν φουον
 εη την απημ παζην ηη ηηηηηη, ειτε κηολι-
 κη, ειτε και ηη κωπον εραυον συμπαματων, και
 οι τωις τεσθεσται εθου εις εραυον ο σομα α-
 ηη, κηκοποις πιας λεζουτες εη ηη εραυον, η
 δηης αβαρτακος, εραυον εραυον ηηομωρος απο
 τω θεου ηη ολων να κηκοποιη, και γε τ ηερ-
 μιαν, ως εη θρηνοις λεγεται τωις. εκ συμπακος
 κωπον εραυον εραυον τω κωπον η εραυον. ειως
 δε οη εραυον τεπο ο ενεργου η κηουμωρον
 σηνιασμων πηδουμα αβαρταρον επαιτηρει τωις η
 σηνιας ρημασπακος, να ερηζην εις η εραυον π-
 νιας απημας κωπον εραυον εραυον, και μη ποιη-
 σαρη εραυον εραυον εραυον εραυον, ειως η
 αλλα πηδουμα, και δαιμονια κωπον πιας ρη-
 μασπακος ηη εραυον εραυον, να μη μωρον σην-
 νια, αλλα και οι λωποι λαοδουοισαι εραυον εραυον
 ηη αδικια εις ο ελος λαλοθη των. ηη ηου
 αδικια ηη ηηολιασμων, την απημ παζην
 ματας, και περως δαιμονιασμου αναφερονται επι τωις
 της σηνιας ρημασπακος. ηη μη αυη

A possint. Iam vero & ad ipsa verba atten-
 damus, ac quaeramus primum qua ratione
 Lunaticus esse dicatur, cui à spiritu aliquo
 immundo, & furdo, & muto vertigo & te-
 nebrae offunduntur, ab eoque affligitur,
 & quamobrem morbus ille à magna illa
 celestis, & à Sole altera lampade nomen
 traxit, quam constituit Deus, *Ut praeset*
nocti. De rerum ergo natura disputent
 medici, quippe quibus persuasum sit spi-
 ritum impurum minime hic esse, sed mor-
 bum corporis duntaxat, ac disputantes
 dicant per quandam cum Lunari lumine,
 quod humida praeditum est natura, con-
 sensum & convenientiam, humores in ca-
 pite contentos moveri; nos autem qui
 morbum hunc in agris à spiritu immundo,
 muto, & furdo genitum videri Evangelio
 credimus; & iis qui eo prope modo quo
 Aegyptij incantatores sanationem pro-
 mittere more illorum soliti sunt, feliciter
 successisse credi inter ipsos videmus, ne an-
 sam praebamus Dei operibus ita calum-
 niandis, *ut iniquitatem in excelsis loquantur,*
et ponant in caelum os suum, dicimus spi-
 ritum hunc impurum certas Lunae figuras
 observare, atque ita operari, ut cum ob-
 servatum fuerit sub tali Lunae figura affici
 homines, non mutus & furdus demon-
 tanti mali causam habere videatur, sed in-
 gna illa coelestis fax, quae constituta est ut
 nocti praesit, neque vllum habet morbi
 hujus inter homines imperium. Ac si qui-
 dem omnes *iniquitatem in excelsis loquantur,*
 quicumque astrorum constitutione mor-
 borum omnium, qui super terram gra-
 santur, sive universalium, sive singula-
 rium causam contineri pronuntiant; &
 si revera posuerunt *in caelum os suum,* cum
 fidera alia malefica, alia benefica esse di-
 cunt; cum nullum astrum à rerum omniu
 Deo ad id conditum sit, ut noceat, sicut
 à Jeremia in Threnis scriptum est: *Ex ore*
Altissimi egredientur honesta et bona. Quo-
 admodum autem impurus ille spiritus
 morbum hunc efficiens qui Lunaticus ap-
 pellatur, Lunae figuras observat, ut eum
 vexet qui sibi certis de causis traditus est,
 nec dignum se praesitit qui Angeli custo-
 diae committeretur; ita & alios spiritus ac
 demones aliorum Siderum figurationes
 observare verisimile est, ut non Luna dun-
 taxat, sed & alia astra obtrectationibus &
 convitijs ab ijs appetantur qui *iniquitatem*
in excelsis loquantur. Genethliacos certe
 audire operae pretium est, infanix omnis
 & furoris à Dæmone immissi causam ad
 Lunae figuras referentes. Constat sane in
 aquam cadere eos aliquando qui hoc la-
 borant morbo, quem Lunaticum appel-

Gen. 1. 16.

Isa. 7. 8. 9

Jer. 3. 38.

την πίστην, ἥτις ἐστὶν ὡς κικκίος σπάρτης, καὶ
 οὐδὲν γὰρ τύτρω τῷ ἔδαφιν ἰσοῦτον παρδόνει ἔσται
 ἀδιδωτον. σπέρμα δὲ καὶ τὰς τῆς ὁμοίας
 ὅτι ἐκπρόβεται εἰ μὴ ἐκ σπέρματος, καὶ ἵσται,
 ἢ εἴ ποτε δῖος ἀπὸ θεοῦ παιδὸς ἀρχιδόσται ἡμᾶς
 τοιοῦτον πεισινότος πῖος, μὴ οὐκίτω μὲν, μη-
 δὲ ἐπρωτάμεν, μηδὲ γαλιλαίμ, ἄς ἀκούσται ὁ
 ἀκαθάρτων πῖσιν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἔσται σπέρ-
 ματος, καὶ ἵσται ὅτι ἐκπρόβεται σπέρμα ἡμῶν οἱ
 ἀπὸ τῆς πεισινότος, καὶ τῆς ἐκπρόβεται ἀπὸ
 σπέρματος ἀπ' αὐτῆς ὁ ἀκαθάρτων πῖσιν. **ΕΡΕ-**
Β Φορβῖαν δὲ αὐτῶν εἰς τὴν γαλιλαίαν, εἶπεν αὐτοῖς
 ὁ ἰησοῦς. ἡμεῖς οὐκ ἔσται εἰς τὸν ἑβραϊστικὸν
 εἰς χίλιας ἀπὸ ἑβραίων. καὶ ὁδὸς γὰρ ἐκείνοις
 ταῦτα ἰσθδωμεῖν, ὅτι ἦρεστο δεικνύειν τοῖς
 μαθηταῖς, ἢ τὸν δὲ αὐτῶν εἰς ἱεροσόλυμα ἀπλ-
 ὅσων, καὶ πολλὰ παθεῖν ὅσον τῶν ἁριστέρων, καὶ
 ἀρχιερίων. ὁ δὲ ἔχων ἄρα εἶχε, ὁ γὰρ αὐτῶν ἔσται
 ὁ ἰσθδωμεῖν πῖς μαθηταῖς, ὅτι δὲ αὐτῶν
 εἰς ἱεροσόλυμα ἀπλῶσται, καὶ πολλὰ παθεῖν ὅσον
 τῶν ἁριστέρων, καὶ ἀρχιερίων, καὶ γεγα-
 μῆτων, καὶ μὴ ὁ παθεῖν ἀπὸ τῶν ἁριστέρων, καὶ μὴ
 ὁ ἀπὸ τῶν ἁριστέρων τῆς τῆς ἡμεῖς εἰς γαλιλαίαν,
 λαλεῖσθαι αὐτοῖς ὅσον ἐν τῇ γαλιλαίᾳ, ὁ ἁριστε-
 ρῶν ἢ μεμνημένοι, ἄς ἄρα ἡμεῖς οὐκ ἔσται
 ἀπὸ ἑβραίων ἀπὸ ἑβραίων. ὁ γὰρ ἰσθδωμεῖν
 ἄνωγερῶν μὴ ὅτι εἰρήσται, καὶ ὁ ὅτι εἰς χίλιας
 ἀπὸ ἑβραίων. εἶψὲ δὲ ἑβραίων ἰσθδωμεῖν
 ἰσθδωμεῖν εἰς χίλιας ἀπὸ ἑβραίων, ἢ πῖσιν.
 ὅτι μὴ ἦν ὅτι ἀπὸ ἑβραίων διδασκόμεθα, καὶ ἐν
 ὅτι ἦν πῖσιν. ἑβραίων δὲ ἐπὶ ἐκείνοις μὲν
D θάρομεν ὅτι ὁ πολλὰ παθεῖν αὐτῶν ἰσθδωμεῖν ὅτι
 εἰρημῶν συμβαίνει, ὅτι ἐκείνοις ἰσθδωμεῖν αἰ-
 τῖαν γινόμενῶν τῶν πολλὰ αὐτῶν παθεῖν, ἀλλὰ τῶν
 ἰσθδωμεῖν, ἢ τῶν ἰσθδωμεῖν αὐτῶν εἰς χί-
 λιας ἀπὸ ἑβραίων. ὁ μὲν οὖν φησὶ ὅτι τῆς δι-
 γνήσως ὁ ἰσθδωμεῖν φησὶ τῶν θεῶν, ὅς γὰρ ἔ-
 ἰδῃς ὅτι ὅτι εἰρήσται, ἀλλὰ ἰσθδωμεῖν ἡμῶν πῖσιν
 ἡμῶν ἑβραίων αὐτῶν. ἔδωκε δὲ καὶ ὁ ἰησοῦς
 ἡμῶν ἐαυτῶν εἰς θάνατον, ὅτι ὁ μόνον ἰσθδωμεῖν
 πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀπὸ ἑβραίων. ἔπειτα δὲ
 ὁ μόνον ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκείνους ἑβραίων
 αὐτῶν σπουδαίων, φησὶ ἰσθδωμεῖν ἰσθδωμεῖν
 ἰσθδωμεῖν τῶν θεῶν ἢ ἦν εἶπα πῖσιν ἰσθδωμεῖν, εἶπα
 ἰσθδωμεῖν, εἶπα ἰσθδωμεῖν ἀπὸ ἑβραίων πῖσιν, ἢ
 καὶ ὅτι τῶν ἰσθδωμεῖν, ἢ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀμῶνας,
 τὰς ἀπὸ τῆς ἀμῶνας τῆς, καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἀρ-
 χιερίων αὐτῶν, εἶπα ἰσθδωμεῖν τῶν εἰς χίλιας ἀπὸ ἑβραίων
 αὐτῶν ἰσθδωμεῖν τῶν ἰσθδωμεῖν αὐτῶν. ἰσθδωμεῖν δὲ ἰσθδωμεῖν
 τῶν ἰσθδωμεῖν, ἀλλὰ αὐτῶν μὴ ἀπὸ τῶν, εἶπα ὡς φησὶ
 ἰσθδωμεῖν.

A star transfert, qui habet omnem fidem quæ
 grano sinapis similis est; nec quicquam
 supra vires illius erit qui tanta fide polle-
 bit. Quin & ad illud animum advertamus:
 Hoc genus non eicitur, nisi per orationem & *Matth. 17.*
 jejunium, ut si in curando aliquo cum ejuf-
 modi malo conflictante opera aliquando
 à nobis ponenda sit, non exorcismum ad-
 hibeamus, neque interrogemus, nec im-
 mundum spiritum quasi audientem allo-
 quamur, sed orationi & jejunio vacantes,
 dum pro agro preces fundimus, postula-
 ta assequamur, & nostro jejunio spiritum
 immundum ab eo depellamus. *Conversan. Matth. 17.*
 tibus autem illis in Galilea, dixit illis Jesus: *21.*
 Filius hominis tradendus est in manus homi-
 num. Ac ea quidem his equivalere vide-
 bantur, Cæpisse illum ostendere *Discipulis Matth. 16.*
 suis, quia oporteret eum ire Ierusalymam, & *21.*
 multa pati à Senioribus & principibus Sacer-
 dotum: atqui res non ita se habet, nec enim
 idem est, Ostendere Discipulis quia oporteret
 eum ire Ierusalymam, & multa pati à Senio-
 ribus, & principibus sacerdotum, & Scævis,
 & postquam ea passus fuerit, occidi, &
 postquam occisus fuerit, *tertia die resurre-*
re, ac dici illis in Galilea versantibus (quod
supra minime didicimus) futurum ut Fil-
lius hominis tradatur; supra enim tradi-
tum iri dictum est, nunc autem & in manus
hominum. Super quibus disquiramus à quo,
vel à quibus in manus hominū tradendus
fit; illic enim docemur quibus auctoribus
& vbinam gentium passurus sit, hic autem
discimus præterea multa per eos, quos su-
pra diximus, passurum eum esse, cum
non præcipua causa sint ij, cur multa pa-
tietur, sed ille, vel illi qui eum tradunt in
manus hominum. Dicit certe aliquis Ap-
ostolum id exponentem de Deo dicere:
Qui etiam proprio Filio non pepercit, sed pro
nobis omnibus tradidit illum; quin etiam pro
nobis se ipse morti tradidit Filius, ita ut
non à Patre solum, sed & à seipso tradi-
tus sit. Alter vero non id solum, sed & ea
quæ scripta sunt in vnum colligens à Deo
Filium primo traditum fuisse dicit Princi-
pi sæculi hujus, & aliis illius principibus,
qui postmodum tentaretur, tum causam
diceret, deinde vero pro hominibus, vel
etiam vniuerso mundo pateretur, ut pec-
catum ipsius tolleret; postea autem ab his
Principibus in manus hominum tradi à
quibus morte plecteretur. Iobi autem hi-
storia in exemplum proferetur: Ecce vni-
versa quæ habet in manus tua sunt; tantum in
eum non extendas manum tuam: qui deinde à
Diabolo principibus suis quasi traditus est,

ραξὲ τίτῳ, ὅσοι φόβῳ βασιᾶν Διῶ πῶτος ἔ
 ζῆν ἔροχοι ἡσθη δουλείας· κερᾶτος ἡ βασιᾶν νο-
 μῶσαν ἔχον τὸ Διῶβρολον, ἢ τῶ μίση καὶ Διῶ-
 φόρῳ, καὶ ἢ ἐν Δαυδῆσχευσι οἱ σιόδεται ἐκ
 ψυχῆς καὶ σώματος, χειροζωμῆς αὐτῶν τῆς
 ψυχῆς ἀπὸ τῶ σώματος. ἀλλὰ τῶ ἐναντίῳ καὶ
 ἐχθροῦ τῶ εἰπόντος ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ καὶ ἢ ψυ-
 χὴ ἢ ἀμάρτυμσα, αὐτὴ Δαυδᾶμείται· ἐμψυ-
 νει ἡ ἐπὶ ἡχὸ ὁ θεὸς εἰς χεῖρας αὐθροῦτων πῆ-
 δακῶν αὐτῶν ὁ σωτὴρ λέγων· εἰ ἢν ἐκ τῶ ἐσθμου
 τῆς ἢ βασιλείᾳ ἢ ἐμῆ, οἱ ἡσπαρέτω αὐοἱ ἐμῆι B
 ἡζωνίζοντο, ἵνα μὴ παρᾶδοῦν τοῖς ἰουδαίοις·
 παρᾶδοῦν τοῖς ἰουδαίοις, εἰς χεῖρας αὐθροῦτων
 πῆδεδόθη, ἐχθρῶν ἡμῶν ἰδίων ἡσπαρέτω,
 ἀλλ' ἡσπὸ τῶ ἀρχόντος τῶ αἰώνιο τίτῳ, εἰ-
 πόντος πᾶσι ἡμῶν ἐν ἀσφαῖς διωμάμων, καὶ
 ἀθροῦτων ἰσαμῶν βασιλείῳν· Ἐσπᾶσι
 πῆσπα δώσω, ἐὰν πιστῶν παρῆσκωμοῖς μοι·
 εἰς καὶ πᾶσι ἐκείνων λελέσθη τομῆτον τῶ πῆ-
 σθησθῶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἀρχόντες σιωνῆ-
 σθησθῶ ἐπὶ ὁ αὐτὸ καὶ τῶ κυρίῳ, καὶ καὶ τῶ C
 χριστῷ αὐτῶ· κακείνοι μὲ οἱ βασιλεῖς, καὶ οἱ
 ἀρχόντες πῆσθησθῶ καὶ σιωνῆσθησθῶ καὶ τῶ
 κυρίῳ, καὶ καὶ τῶ χριστῷ αὐτῶ· ἡμεῖς ἡ ἐκ τῶ
 παρᾶδοῦν αὐτῶν ἡσπᾶ ἐκείνων εἰς χεῖρας
 αὐθροῦτων, καὶ ἀπικτῆσθῶ ὡσελῆσθησθῶ φα-
 μῶν τῶ Διῶπῆσθησθῶ τῆς διωμῆς αὐτῶν, καὶ
 Δαυδῆσθησθῶ ἀφ' ἡμῶν τῶ ζῶρον αὐτῶν· ἐπὶ γῶ
 σιμωνοφοῖ γινώμσα τῶ βασιᾶν τῶ χριστῶ,
 σῶσθησθῶ ὑπὸ τῆς διωμῆς ἡμῶν, ὡς Δαυδῆ-
 δῶσθησθῶ, βασιλείῳν τῆς γῆς, ὡς ὑπὸ τῶ ζῶρον
 ἡμῶν καὶ τῶ κυρίῳ σιωνῆσθησθῶ ἀρχόντοι τῶ
 αἰώνιο τίτῳ. καὶ Διῶ τῶ πῶ ὁ πατὴρ τῶ ἰδίου ἡσθ
 σῶσθησθῶ ἐφείσθησθῶ, ἀλλ' ἐσθ ἡμῶν πῆσθησθῶ πῆ-
 δακῶν αὐτῶν, ἢ οἱ παρᾶδοῦν αὐτῶν, καὶ
 παρᾶδοῦν αὐτῶν εἰς χεῖρας αὐθροῦτων, ὑπὸ
 τῶ καταικῆσθησθῶ ἐν τοῖς ἕρῶνοῖς ἐπὶ λῶσθησθῶ, ἢ
 ὑπὸ τῶ κυρίῳ ἐκμικτῆσθησθῶσθῶ, εἰς κατᾶλυ-
 σθῶ τῆς ἰδίας βασιλείας καὶ ἀρχῆς παρᾶδοῦν
 δῶσθησθῶ παρᾶδοῦν ἀπὸ τῶ πατῆρος τῶ ἡμῶν, ὅσθῶ
 τῶ τῶ τῆ ἡμέρᾳ ἐγῆρθησθῶ, τῶ τῶ ἐχθροῦ αὐτῶ
 θαῖσθησθῶ κατῆρῶσθησθῶ, καὶ ἡμᾶς πῆσθησθῶ E
 συμμῆσθησθῶ, ἢ μόνον τῶ θαῖσθησθῶ αὐτῶν, ἀλλὰ ἢ
 τῶς ἀσθησθῶσθῶ, εἰ ὅν ἐν κατῆρῶσθησθῶσθῶ παρᾶδοῦν
 τῶ μῶν, σῶσθησθῶ κατῆρῶσθησθῶ ἐν χῶρῶ καὶ σῶσθησθῶ
 θαῖσθησθῶ, Διῶ ὁ ἀσθησθῶ ἐφ' ἡμᾶς φῶσθησθῶ τῶ
 θεοῦ· εἰπόντος ἢ τῶ σωτῆρος τῶ· μῶν οἱ ὑῖος τῶ αὐθροῦτων παρᾶδοῦν εἰς χεῖρας αὐθροῦτων
 πῶν, καὶ Δαυδῆσθησθῶ αὐτῶν, καὶ τῶ τῶ τῆ ἡμέρᾳ ἀσθησθῶσθῶ, σῶσθησθῶ ἐκ ἡλυπῆσθησθῶ, τῶ μῶν
 παρᾶδοῦν αὐτῶν εἰς χεῖρας αὐθροῦτων, καὶ τῶ Δαυδῆσθησθῶ αὐτῶν, ὡς σῶσθησθῶσθῶ
 τῶς καὶ ἀσθησθῶσθῶ λῶσθησθῶσθῶ· μῶν παρᾶδοῦν ἢ τῶ τῶ τῆ ἡμέρᾳ ἀσθησθῶσθῶ αὐ-

A re Diabolus exstimandus est, non media
 illius & indifferentis, qua moriuntur, qui
 ex animo & corpore concreti sunt, cum
 animus eorum a corpore separatur; sed
 contraria & inimicitias cum eo gerentis
 qui dixit: Ego sum vita; qua Anima qua
 peccaverit, ipsa morietur. Se autem à Deo in
 manus hominum nequaquam fuisse tradi-
 tum ostendit Servator dicens: Si ex hoc
 mundo esset regnum meum, ministri mei tri-
 que decertarent, ut non traderet Indæis. Cum
 enim Judæis traditus est, in manus homi-
 num traditus est, non à suis ministris, sed à
 Principe sæculi hujus, qui dixit de pote-
 statibus quæ in invisibilibus sunt, regnis
 videlicet quæ adversus homines consti-
 stunt: Hæc omnia tibi dabo, si cadens adora-
 veris me. Proinde & de illis dictum id esse
 credendum est: Adstiterunt reges terre &
 principes convenerunt in unum adversus Do-
 minum, & adversus Christum ejus. Ac illi
 quidem reges & principes adstiterunt, &
 convenerunt adversus Dominum, & ad-
 versus Christum ejus; nos autem qui ex
 eo quod ab illis in manus hominum tradi-
 tus fuerit & occisus, adjumentum & emo-
 lumentum cepimus, dicimus: Divumpamus
 vincula eorum, & projiciamus à nobis jugum
 ipsorum. Cum enim morti Christi fimus
 conformes, non amplius regum terræ vin-
 culis, ut diximus, constricti sumus, nec
 principum sæculi hujus jugo subditi, qui
 adversus Dominum convenerunt; ac pro-
 pterea Pater proprio Filio non pepercit, sed
 pro nobis omnibus tradidit illum, ut qui eum
 susceperunt, & in manus hominum tradi-
 derunt, irrideantur ab eo qui in cœlis ha-
 bitat, & à Domino subfannentur, ut pote
 qui regni sui & principatus everfionem
 in seipf & inopinantes moliti sunt, cum sibi
 à Patre traditum Filium susceperunt, qui
 quidem tertia die resurrexit, hostem suum
 mortem destruendo, & non mortis solum
 suæ, sed & resurrectionis conformes nos
 efficiendo; per quem in novitate vitæ am-
 bulamus, non amplius sedentes in regio-
 ne & umbra mortis, propter lumen Dei
 super nos exortum. Cum vero dixisset
 Servator: Filius hominis tradendus est in ma-
 nus hominum, Et occidetur eum, & tertia die
 resurget, contristati sunt vehementer, ad id
 quidem attendentes, in manus hominum
 traditum eum & occisum iri, ut pote rem
 gravem, & animi molestia ac agritudine
 dignam; ad illud autem minime adverten-

Job. 11. 24.
 Gen. 24. 6.
 Exod. 12.
 4. 10.
 Math. 4. 9
 Psalm. 2. 10.
 Psalm. 2. 3.
 Rom. 8. 31.
 Rom. 6. 4
 Math. 4. 16
 Math. 17. 21

tes, resurrecturum eum die tertia, cui nec longiore[quidem tempore opus esset, vt Per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium.

Αὐτὸν, δευθέρτα ἑσθὲ χροῖα πλείονος, ἵνα διὰ τῆ θανάτου καταργήσῃ τὸ κατὰ ἔχοντα τῆ θανάτου.

De ijs qui exigebant didrachma.

Περὶ τῶ ἀπαιτήτων τῶ διδραχμῶ.

Matth. 17. Et quum venissent Capharnaum, accesserunt, qui didrachma accipiebant, ad Petrum. Sunt quidam reges terrae, eorumque filij, qui tributa & census non pendunt; sunt item alij ab eorum Filijs, à regibus terrae alieni, à quibus reges terrae tributa & census capiunt. Et eorum quidem filij apud reges terrae, vt pote apud patres suos liberi sunt; at qui ijs nulla necessitudine conjuncti sunt, ratione quidem aliorum omnium qui terram incolunt, liberi sunt; sed serui eorum ratione, quorum imperio parent, quique se in seruitutem addictos detinent, quemadmodum in Israëlitas tyrannidem exercebant Aegyptij, atque ad amaritudinem perducebant vitam eorum, & per vim seruire cogebant; propter quos duntaxat seruitutis Ebraeorum instar seruietentes formam serui accepit Filius Dei, nullum quidem figlinum vel seruire opus faciens. Tanquam ergo seruire hanc formam gerens, tributum & censum, non alium quam quem ipse Discipulus solvit; idem enim stater, & vnus pro Iesu, ipsiusque Discipulo solutus nummus satis fuit. Non autem in domo Iesu, sed in mari erat ille nummus, & in ore marini piscis, quem & ipsum beneficio affectum fuisse existimo, quum ascendit comprehensus hamo Petri, qui factus fuerat hominum piscator, in quo is quoque erat qui tropice piscis appellatur, vt auferatur ab illo nummus Caesaris imaginem pra se ferens, & inter eos recensetur, in quibus ij quos piscando ceperunt qui hominum piscandorum rationem edocti sunt. Quisquis ergo habet quae sunt Caesaris, reddat ea Caesari, vt quae Dei sunt reddere Deo deinde possit. Quoniam autem Iesus qui Dei sub oculorum aspectum non cadentis imago est, Caesaris imaginem non habebat; nihil enim in eo erat quod ad principem seculi hujus pertineret; propterea ex idoneo maris loco Caesaris imaginem depromit, quam pro se, suoque Discipulo regibus terrae pendat; ne forte qui didrachma cogunt suum esse debitorem Iesum, & regum terrae putent: debitum enim as persolvit, cum illud in manus non sumisset, neque possedisset, neque acquisivisset, neque fecisset vnquam proprium vt esset sibi, ne vnquam apud imaginem non aspectabilis Dei imago Caesaris habeatur. Alio etiam modo id explicari potest: sunt qui-

Ελθόντων δὲ εἰς κηφάρνακ, προσήλθοι οἱ τῶ διδραχμῶ λαμβάνοντες τὰ πέτρα· εἰσὶ γὰρ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τέττον υἱοὶ, μὴ διδόντες τέλη ἢ κησους, καὶ ἔπειτα πατρὶ τῶ υἱοῦ αὐτῶν ἀλλοτρίοι τῶ βασιλείων τῆς γῆς, ἀπ' ὧν λαμβάνουσιν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς τέλη ἢ κησους· καὶ εἰσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐλευθέρου πατρὶ τοῖς βασιλεύουσι τῆς γῆς, ὡς πατρὶ πατρῶσι. οἱ δὲ δουλεύουσι αὐτῶν, ὡς υἱοὶ ποτε τῶ ἔξω γῆς ἐλευθέρου, ὡς ἡ κτ' τῶς δουρασιβόλου αὐτῶν, καὶ καταδουλωθέντες, ὡς καταδουλωθέντες οἱ ἀργυροῦ τῶς υἱῶς ἰσραὴλ, καὶ καταδουλωτῶν αὐτῶν τὸν υἱόν, καὶ καταδουλωτῶν αὐτοῦ μὲν βίας, δουλοῦ. εἰ δὲ ὡς δουλωθέντας ἀνάλογον τῆ δουλεία τῶ ἑβραίων μόνον μορφήν τῶ δούλου ἀειλήπην ὁ υἱὸς τῶ θεοῦ, ὡς ἐν ἔργον παιδῶν πῆλινον, καὶ δουλοῦ· ὡς οὖν ἔχον τὸν τῶ δούλου ἐκείνου μορφήν, τίλος καὶ κῆσον δίδωσκ, ἔχ' ἔπειτα πατρὶ τ' διδόμενον ὑπὸ τῆ μαθητῶ αὐτῶν. ὁ γὰρ αὐτῶς ἦρκει σπύρον, καὶ ὁ ἐν νόμισμα διδόμενον ὑπὲρ τ' ἰσοῦ καὶ ἕμισυ τῶ αὐτῶν. τῶ τ' ὁ νόμισμα ἐν μὲν τῶ οἰκία ἰσοῦ ὡς ἦν, ἐν δὲ τῆ μαθητῶ ἰσὺν γὰρ, καὶ ἦν ἐν τῶ ἕμισυ τῶ μαθητῶ ἰσὺν ἰσὺν, ἐν δὲ αὐτῶν ἕμισυ διεργητῶν μόνον ἀναθεωροῦν ἐν τῶ πῆλινον ἀργυροῦ στυμωλκήμενον, ἡμοιωτῶ ἀλλοτρίοι αὐθρόπην, ἐν δὲ ἕμισυ ἐστρακῶς μαθητῶ ἰσὺν. ἵνα καὶ ἀπὸ τῆ αὐτῶν ἔχον τὸν εἰκόνα καὶ θεοῦ νόμισμα, καὶ ἡμίση ἐν οἷς οἱ ἀλλοτρίοι ἔχον τῶ μεμνηκότων αὐθρόπην ἀλλοτρίοι ὁ μὲν οὖν ἔχον τῶ καὶ θεοῦ, ἀποδοῦναι αὐτῶ τῶ καὶ θεοῦ, ἵνα μὲν τῶ ἀποδοῦναι δεικνῶ τῶ τῶ θεοῦ ὡς θεοῦ· ἐπεὶ δὲ ἰσοῦς εἰκόνα ἐν τῶ θεοῦ τῶ ἀοράτου ὡς εἶχε τὸν εἰκόνα τῶ καὶ θεοῦ, ὁ γὰρ ἀρχὴν τῶ ἀνάτος τῶς ὡς ἐν ἔχον ἐν αὐτῶ, διὰ τῶ τῶ ἀπο οἰκία τῶ τῶ μαθητῶ τῶ εἰκόνα καὶ θεοῦ λαμβάνει, ἵνα δὲ τῶ τῶ γῆς βασιλεύων ἀπὸ αὐτῶ καὶ ἕμισυ τῶ αὐτῶ, ἵνα μὴ δὲ καταργηθῶν αὐτῶ οἱ τῶ διδραχμῶ λαμβάνοντες ὀφειλέτην αὐτῶν ἦν, καὶ τῶ βασιλείων τῶς γῆς τῶ ἰσού, ἀπέδωκε γὰρ τὸν ἰσὺν, ὡς ἀναρχῶν αὐτῶν, ὡς δὲ κακτῶν, ὡς δὲ ποτε εἰσας, ὡς δὲ ἴδιον ποτε ποιήσας αὐτῶ κτῆμα, ἵνα μὴ δὲ τῶ καὶ θεοῦ εἰκόνα ἢ πατρὶ τῶ εἰκόνι τῶ θεοῦ τῶ ἀοράτου, καὶ καὶ ἄλλοι δὲ ἔχον τῶ

rit : hunc siquidem dices in mari & amar-
 ris vitæ negotijs, & cararum avaritiæ, fol-
 licitudinumque fluctibus fuisse versatum,
 in ore staterem habentem, quum à fide
 Christi alienus erat, & avarus; sed hamo
 ratione prædito apprehensum è mari ascen-
 disse, & à Petro aliquo qui veritatem eum
 docuerit beneficio affectum, non staterem
 amplius, sed pro eo eloquia Dei, ejus ima-
 ginem præ se ferentia in ore habere. Super
 eo præterea loco : *Accesserunt qui didrach-
 ma accipiebant ad Petrum*, non didrach-
 mum duntaxat, sed didrachmum sanctum
 pro sanctis dari juxta Legem Dei, è Num-
 merorum libro proferes; scriptum est
 Num. 3.47. *Et accipies quinque siclos per singula
 capita, juxta didrachmum sanctum* : sed &
 pro omnibus filijs Israël didrachmum san-
 ctum viritum numeratur. Quandoquidem
 ergo præter sancta didrachma, prophana
 etiam, (vt ita dicam) didrachma sanctus
 Dei possidere non potest, propterea di-
 drachmorum non sanctorum coactoribus,
 qui Petrum interrogaverunt & dixerunt :
Magister vester non solvit didrachma? Ser-
 vator solvi staterem jubet, in quo di-
 drachma continebantur, in ore piscis qui
 primus ascenderit repertum, vt pro ma-
 gistro & discipulo pendatur.

τὸ ματ τῷ πετρῷ ἀναδρόπος ἰσθῆος, ἵνα δόδῃ αὐτῇ τῷ διδρακμάλου καὶ τῷ μαθητῆ.

*De ijs qui dicebant : Quis major est?
 Et de puerulo à Iesu accersito.*

Matth. 18.1. *In illo die accesserunt Discipuli ad Iesum
 dicentes : Quis putas major est in regno caelo-
 rum? Vt doceret nos Matthæus quid ad
 Iesum accedentes Discipuli ab eo discere
 vellent, quoque modo ad eorum quæsi-
 tum responderit, cum hoc ipsum tantum-
 modo narrare posset, addidit illa juxta
 quædam exemplaria: In illa hora accesserunt
 Discipuli ad Iesum; juxta alia vero : In illo
 die : ac Evangelista quidem sensus absque
 examine necessario prætereundus non est;
 idcirco animum ad ea adhibentes quæ
 verba hæc præcedunt, in illo die, vel hora,
 videamus an inde perpendendi addita-
 menti hujus, in illo die, vel, hora, tanquam
 necessarii, viam inire possimus. Caphar-
 naum venerat vna cum Discipulis Iesus,
 ibi accesserunt qui didrachma accipiebant ad
 Petrum, & interrogantes dixerunt : Ma-
 gister vester non solvit didrachma? deinde
 quum respondisset eis Petrus, & dixisset :
 Etiam, Iesus ratione reddens cur didrach-
 ma solveret, Petrum misit qui hamo piscis
 ἑμῆς ἢ πελὶ τῷ διδρακμά; εἶτα ἀπέκλεισε τὸν ποταμὸν καὶ ἔειπεν· ταί, ὁ
 ἰσθῆος πρὸς ἀπολογητὰ μέρους πρὸς τῆς δόσεως ἢ διδρακμῶν, πέμπει τὸ πετρῷ τῷ ἀρχιερεῖ.*

Α ἐν θαλάσῃ μὲν γρονθίζων, καὶ τοῖς ἀλμυροῖς τῷ
 βίῃ πρὸς φέρμασι, καὶ τοῖς κλίμασι τῆς φιλαρ-
 γυείας φροντίζων καὶ μελεμῶν, ἔργα ἐν τῷ
 σώματι τὸ σαπίνα, ὅτι ἀπίστος ἦν καὶ φιλάργυ-
 ρος. αἰαθεθικῶν δὲ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐν τῷ
 λογικῷ ἀγκίστρῳ στυβιλημύδρον, καὶ διεργη-
 τὰ μύδρον ἑσπὸς πρὸς αὐτὸν διδάσκωντες πῶς
 τὴν ἀλήθειαν, μηκέτι ἔχον ἐν τῷ σώματι τὸ
 σαπίνα, ἀλλὰ αὐτὸ ἐκείνῳ τὰ ἔργα τῶν ἐκείνου
 τῶ λόγια τῷ θεοῦ· ἢ ἐἰς τὸ πρὸς ἔλθον οἱ τῶ
 διδρακμά λαμβάνοντες τῷ πύργῳ, τῷ ἁγίῳ
 δὸν τῷ ἁγίῳ, ὅτι ἰσθῆος μὲν ἦν ἁγίον καὶ τὸ
 τῷ θεοῦ νόμον, καὶ ἀπλοῦς διδρακμῶν διδρακ-
 μά, ἀλλὰ διδρακμῶν ἁγίων. γέγραπται γὰρ· καὶ
 λήψη πᾶντι σίκκῳ καὶ κεφαλῶν τῷ διδρακ-
 μῶν ὁ ἁγίον. ἀλλὰ καὶ ἡσυχίαν πᾶν τῶν
 ἰσραὴλ καὶ κεφαλῶν διδρακμῶν διδρακμῶν ἁγίων.
 ἐπὶ οὖν ἔχον τὰ μὲν ἁγίον διδρακμῶν
 ἔχον καὶ διδρακμῶν, ἢ ὅπως ἰνομάσω, βέβαι-
 ῶν τῶ ἁγίον τῷ θεοῦ, ἀλλὰ τῶν τῶν λαμβάνον-
 τῶν ἁγίων διδρακμῶν, καὶ ἰρατῆσασ τὸ πᾶ-
 ἔργῳ, καὶ εἰποῦσιν· ὁ διδάσκων ἡμῶν ἢ πελὶ
 τῶ διδρακμά; πρὸς ἀπολογητὰ μέρους πρὸς τῆς
 δόσεως ἢ διδρακμῶν, πέμπει τὸ πετρῷ τῷ ἀρχιερεῖ.

Πεὶ ἦν λερόντων· τίς μείζων; καὶ πρὸ τῶ
 πρὸς κληθόντος παιδὸς ἑσπὸς τῶ ἰσθῆος.

Εν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πρὸς ἔλθον οἱ μαθη-
 τῶν τῶ ἰσθῆος, λίγροντες· τίς ἀρα μείζων ἔστιν ἐν
 τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν ἁγίων; διωμάδων ὁ μα-
 θῆος ἡσυχίαν τῷ διδρακμῶν ἡμῶν τί τῶ πρὸς
 θόντες οἱ μαθητῶν τῶ ἰσθῆος ἡσυχίαν πᾶν
 μαθῆων, πῶς τῶ ἀπεκλεισάτω πρὸς ὁ πύργῳ
 αὐτῶν, αὐτὸ τῶν μόνον διηγήσασθαι, ὁ δὲ πρὸς
 ἔργῳ, καὶ μὲν πᾶν τῶ ἀπολογητῶν· ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ πρὸς ἔλθον οἱ μαθητῶν τῶ ἰσθῆος, καὶ
 ἀλλὰ· ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἀναγῆσθον μὲν
 αὐτῶν τῶν ἁγίων ὁ βάλημα τῶ διδρακμῶν.
 εἰσπὸς ἡσυχίαν τῶν τῶ πρὸς τῶ· ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ, ἢ, ἀρα, στυβιλημύδρον εἰ οὖν τῶ ἔστιν
 ἀπὸ ἐκείνου ὁδοῦ λαβεῖν πρὸς ὁ πύργῳ αὐ-
 τῶν ἀναγῆσθον τῶν, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ, ἀρα,
 πρὸς ἁγίων· ἐλλογῶσθαι τῶν εἰς τῶν πρὸς ἁγί-
 ον τῶ ἰσθῆος ἀμα τῶν μαθητῶν αὐτῶν, εἶνα
 οἱ τῶ διδρακμά λαμβάνοντες τῶ πύργῳ πρὸς
 ἔλθον, καὶ ἰρατῆσασ εἶπον τῶ· ὁ διδάσκων
 ἡμῶν, καὶ εἰποῦσιν· ταί, ὁ διδάσκων ἡμῶν, πέμπει τὸ πετρῷ τῷ ἀρχιερεῖ.

τὰ ἀφροδίσα λέλεκται καὶ τῶν παιδίων, τὸ
 αὐτὸ λέγει καὶ καὶ τῶν λοιπῶν παρῶν, καὶ ἀφρο-
 δημαίται, καὶ ἰοσιμάται τῆς ψυχῆς, εἰς ἃ μὴ
 πέφυκε παῖδια ἐμπόσειεν, ὅτε τὸ λόγον μηδέπω
 συμπεπλήρωκεν, ὅτι ἴνα καὶ γραφῆ τις, καὶ ὁποῖον
 ὅτι ὁ παῖδιον ὡς ὄργην, τοιοῦτος ἦν ἡμεῖς ἂν
 αὐτῶν, καὶ ὁποῖον ὅτι ὁ παῖδιον ὡς ὄργην, καὶ ὅτι
 ὅτι ὡς τὸ τὸ χεῖρον ὅτι τὸ ἰσχυρότερος παῖδες, ἢ μη-
 ῖτες, ἢ πικροὶ ἀδελφοὶ, ὡς γὰρ καὶ καὶ παῖδων κατ'
 ἐκάστοις τὸ χεῖρον, τοιοῦτος δὲ ἦροτο ὁ γρα-
 φῆς ὡς παῖδια, καὶ ἔστιν ἀναγκαῖον ἐκ λόγου τῆς
 λύπης ἀποδοῦναι, ὡς ὁποῖον ὅτι ὡς ὄργην
 τὸ βραχὺ παῖδιον, αὐτὸν ἡμεῖς αὖ. ὁ δὲ
 ἡμῶν φῆσι καὶ τῆς καρποφόρου ἡδονῆς, καὶ
 ἢ ἀλόγως ἐπαρῶν οἱ φασί, ἢν ἢ παρὰ τῶν
 παῖδια, ἢ ὅτι οἱ γραφῆτες καὶ ἡμεῖς ὡς
 παῖδια. ὡς μὲν οὖν ὡς ὁ ἀκεῖνος ἀποδοῦναι
 καὶ ἄλλοις, ὅτι ὅτι τῶν παρῶν πίπτει εἰς
 τὰ μηδέπω συμπεπλήρωκα τὸ λόγον παῖδια,
 εἰ δὲ ὅτι, διλοτόπη καὶ ὁ φόβος, ἀλλ' εἰ ἄρα
 ἀλόγως τὸ τῆς πᾶσαι, καὶ τῶν ἀμωδρῶν καὶ
 ἔστιν ἀναγκαῖον ἀποδοῦναι, καὶ ἀναγκαῖον ἀποδοῦναι
 ἐν τῆς παῖδιος, ὡς ἀναγκαῖον ἔστιν ἐν τῶν φά-
 σαι τὸ γραφῆται ὡς τῶν παῖδια ὅτι ἡμεῖς τῆς οἰο-
 νεῖ καὶ ὡς ὅτι τῶν παῖδιον ὡς τῶν παῖδια, καὶ καὶ
 φόβος τοῦ τῶν ὅμοια τῆς ἀποδοῦναι τῆς
 οἰον, ὅτι τῶν παῖδια τὸ μὲν φόβον τῆς φάσιν ὅτι
 πᾶσαι, ἀλλο δὲ πὲρ οἱ ἀνακαρῶν τῶν πα-
 ρῶν, καὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἐκείτων, λέγουσιν ὅτι
 φόβον, ὅτι ὅτι τῶν παῖδιον ἀμωδρῶν καὶ
 αὐτῶν τῶν ἀνακαρῶν χεῖρες, ἐν ἀνακαρῶν με-
 τὰ ὡς ὅτι, καὶ γὰρ ὡς, καὶ συμπαροῦσιν
 τῆς νομοθετικῆς λαλοῦσιν, καὶ πεφοβημένοι,
 ἀλλ' ἢ καὶ τῆς ἀνακαρῶν τῶν ἐνεργητικῶν. ὅτι
 δὲ καὶ τῶν παῖδιον εἰσὶν ὡς ὅτι ὡς ὅτι ὡς ὅτι
 ἡσυχῆ παῖδιον, ἢ γὰρ πίπτει ἐν ἡλοφοροῦν καὶ
 οἰοῖται βίβληται, ἢ πλῆτες, ἢ πικροὶ νομοθε-
 τῶν μὲν, ὅτι ὅτι δὲ ἀνακαρῶν εἰς παῖδιον.
 διότι ὅτι ἰδὲν τῶν κομιδῆν ἡμεῖς τῶν
 καὶ πεπάρων ἔστιν, ὅμοια τῆς ἀνακαρῶν, καὶ βί-
 βληται ὅτι δὲ, καὶ μὴ μὲν πᾶσαι φιλεῖν δι-
 κησῶν τῶν παῖδια, καὶ ὡς τῶν παῖδια.
 εἰ δὲ οὖν, ὅτι ὡς τῆς ἡλικίας πᾶσαι τῶν πα-
 ῖδια ὡς τῆς αἰῶν τῆς ἀνακαρῶν τῶν πα-
 ῖδια, ἀπὸ λόγου ὅτι ἡσυχῆ ἐπεπενωσιν
 εἰσὶν, ὡς ὅτι ἔστιν ὅτι ἡσυχῆ παῖδιον, ὅτι ἐπα-
 ρῶν ὅτι δὲ ἀνακαρῶν, ὅτι φουσῶν ὅτι
 πλῆτες, ὅτι ὅτι ἀνακαρῶν, ὅτι ὅτι ὅτι

A est in regno cœlorum. Quod autem de
 rebus veneris in pueros dictum est, idem
 de reliquis affectionibus, & infirmitatibus
 ac morbis animi dici queat, in qua à natu-
 ra comparatum est ut non incidant pueri,
 quicumque perfectum rationis usum non-
 dum assecuti sunt; verbi causa ut quis con-
 vertatur, & quomodo se habet ad iram
 puer, talis ille, vir licet, evadat; & quem-
 admodum se habet ad mœrorem puer, qui
 tum ridet, & ludit nonnunquam, cum
 mortuus jacet pater, vel mater, vel aliquis
 è fratribus, talis evadat qui conversus fue-
 rit, quales sunt pueri, & habitum ad sus-
 cipendum mœrorem minime proclivem
 à ratione comparet, ut qualis est ad tristi-
 tiam exiguus puerulus, talis ille sit. Simile
 quoque de eo dices quod voluptas nun-
 cupatur, qua temere & absque ratione ac-
 cenduntur & stimulantur homines ne-
 quam, cuique minime obnoxij sunt pue-
 ri, & qui convertuntur, ac pueris similes
 efficiuntur. Quemadmodum vero accurate
 ab alijs demonstratum est, in pueros,
 quibus nondum plenior rationis usus ac-
 cessit, nullum horum affectuum cadere; quod
 si nullum, certe neque timorem: at si
 quid animi perturbationi simile pueris co-
 tingit, exiguum illud est, citissime evanescens
 & confanescens; adeo ut si con-
 secutus illud fuerit, qui puerosum similis
 conversione factus est, ut pueri instar affe-
 ctus suos sibi quasi subjecerit, præclare se-
 cum agi putandum ei sit. Ac de timore
 quidem similia iis intelligantur quæ su-
 pra tradidimus, pueros videlicet malo-
 rum timore nequaquam percelli, at aliquo
 alio, quod tamen timorem appellant, qui
 de animi perturbationibus, eorumque no-
 minibus accurate differuerunt; cuiusmo-
 di puerosum quoque est, inter ipsas etiam
 lacrymas injuriarum oblivio, qui temporis
 puncto immutantur & ridet, cumque iis
 ludunt, qui timore eos affectisse & timo-
 rem incussisse videbantur, sed revera nihil
 tale fecerant. Ad eundem vero modum se
 deprimet & abijcet quispiam, ad quem se
 abijcit puer quem Iesus accessit; in pue-
 rum siquidem neque cadit superbia, neque
 generis, divitiarumve arrogans existima-
 tio, aut alicujus ex iis bonis; quæ opi-
 nione quidem talia sunt, revera non sunt:
 vnde pueros oppido infantes videre
 licet ad tertium quartumve ætatis annum
 ignobilibus, & obscuro loco editis pueris
 similes, etiam si generosi esse videantur,
 nec magis amantes pueros qui videntur
 florescere opibus, quam egenos. Si ergo Iesús
 discipulus ratione adductus se ipse, velut
 puer quem ostendit Iesús, deprefferit; id

* c. R. 102

* c. R. 103

* c. R. 104

quod pueris propter ætatem contingit circa eos affectus, quibus effertur stulti-
ti; gloriola non turgidus, neque propter divitias aut vestimentum inflatus, vel ge-
Sf

λα σωμα, και καταφερες, ο παρ αδηφαιτοι εν Α
 η δρασασου, ινα καταπονοδη εν τη αλειασα λι-
 γνημη παρχει θαλασσα, οτι ο δρασκων εν
 ε πλασσου ο δους εμπαλει εν αυτω δηρος δε ο σαρμ-
 δαλιζειν ινα ηρ μικρα αιουσι επι τας αρεα-
 τας αυθροποις διωμεις, πολλα ηδ και απο-
 τυτων σκαδαλια εις τας δικυμυδους απο τυ
 ιησου μικρος ηδ. ε παρ ο σκαδαλιωσι ηρ δι-
 κυμυδων απο τυ ησου μικραν ινα, παρδον-
 των εις αυτον, οικον μωρον ο θαρπον σωμα ο
 βαρμων ψυχη ααληφαι, κρημυδων εκ Β
 τυ κροδαλιωσι αυτον ηρ τω ηδε αραγματε
 φαηλα, ινα αρα τωτων κρημυδων αυτων ο οη-
 μα, και ηστυασι δεικνυ, εν τω συμφερεση αυ-
 τω αρα τυ ησου μωρου ηρδωται και αλλη δε
 διηγησις αρα την απλωτηρον λιγνημη λι-
 λερω, ειτε ως δρομα, ειτε ως γυμνασι ενεκεν,
 και ζητησωμεν ποιον αρεσκαλαστωρος παρδον
 ο ησους, ετησεν εν μεσση ηρ μαθητην. ορα δε ει
 διωαται ο ταπεινωσθη αυτου πδωμα αριον,
 απο τυ σωτηρος αρεσκαλαστωρ, και ααδη εν με-
 σση τα ηγαμονικα ηρ μαθητην ησου, επιου εη
 ο αρεσκαλαστω ο ησους παρδον. ειτε αρα
 ημας πδωτα τα αλλα απογραφηται γραφη-
 ναι αρεσ τα αρα διηγηματα απο τυ αριον απο-
 βαλλομενα πδωματος, ατε ημας ετω ηρδω
 ως τα παρδον τα και αρα γραφηται, και ομοιω-
 δυνα τα αριον πδωμα. α ινα παρδον εδωκεν
 ο θεος τω σωτηρι, ηρ ο εν τω αρα λεληγμενον.
 ιδω ηρω και τα παρδον α μοι εδωκεν ο θεος, και
 ορα εη ηρ εισελθειν εις την ηρ βρωαν βασιλειαν
 μη γραφηται απο ηρ κοσμητην αραγματων, η
 εζομοιωθηται ο πδωμα ο αριον πορεκτο-
 σι παρδον. ο παρ πδωμα αριον αρεσκαλασ-
 τωρος ο ησους απο η ιδωσ τελειω τωσ κητελε-
 κος αρεσ αυθροποις ως παρδον, ετησεν αυτ εν
 μεσση ηρ μαθητην. δει αυ γραφηται απο ηρ
 κοσμητην εη ημας ταπεινωσθη αυτον, ηχ
 απλας ως ο παρδον, αλλα, ηρ ο ηγαμονικον
 ως ο παρδον ηστο. εη δε ο ταπεινωσθη
 αυτον ως ο παρδον κεινο, ο μιμησασθαι ο
 αρεσ σωτηριαν αυθροπων ταπεινωσθη αυ-
 το πδωμα αριον οτι δε σωτηρ και ο αριον πδω-
 μα, εαπεταλη απο τυ παρδον επι σωτηρια
 ηρ αυθροπων, δεδηλωται εν τω παρδον εκ αρεσ-
 σωσθη τω σωτηρος λεγοστω. και τυ κεινος απε-
 ηειλε μη και ο πδωμα αρεσ ιερον μη τοι οη αμ-
 φισολος βτην η λεξι. η ηδ ο θεος απεταλην, απε-
 ηειλε δε και ο πδωμα ο αριον τ σωτηρα, η ως
 εηεληφαι, αμφοτερα απεηειλεν ο πατηρ τ
 σωτηρα και ο αριον πδωμα. μιζαν αυ εν

molam corpus esse hominis nequam, gra-
 ve & deorsum tendens, quod in resurre-
 ctione assumet, vt in abyssum, quæ mar-
 ris profundum appellatur, vbi draco ille
 est quem formavit Deus ad illudendum ei,
 demergatur. Alius autem offensionem vni
 è parvulis prabitam ad Potestates referet,
 quæ hominum oculis vsurpari non pos-
 sunt; plurimæ siquidem offensiones in
 parvulos à Iesu monstratos ab illis deri-
 vantur: postquam autem vnum è parvulis
 à Iesu monstratis; in eumque creden-
 tibus offenderint, afinariam molam assu-
 met, corpus videlicet corruptioni obno-
 xium, animam gravans, suspensum de
 collo, quo in vitæ hujus negotia deorsum
 trahetur; vt de vana sui existimatione hor-
 rum ope deiciantur, & postquam pœnas
 luerint, id quod sibi vile crit molæ afinar-
 iæ beneficio consequantur. Præter rudi-
 diorem hanc explicationem, alia insuper,
 five vt dogma, five exercitationis gratiâ
 proferatur, & quemnam puerulum à se
 accersitum in medio Discipulorum con-
 stituit Iesus, perferemur. Vide num
 puerum à Iesu accersitum Sanctum esse
 Spiritum dicere possis, qui seipsum abje-
 cit, à Servatore accitus est, & in media
 Discipulorum Iesu mente constitutus; vel
 num nos alia omnia fastidientes, ad exem-
 pla à Spiritu Sancto suggesta converti vel-
 lit, adeo vt efficiamur tanquam pueri, qui
 & ipsi conversi, & Spiritui Sancto similes
 facti fuerint; quos quidem pueros Serva-
 tori dedit Deus, iuxta id quod in Isaiâ
 dictum est: *Eccce ego & pueri quos dedit mihi Isaiæ 48. 18.*
Dominus: nec vero in regnum cœlorum
 intrare fas illi est, qui non à mundanis ne-
 gotijs sese averterit, & puerorum Spiritu-
 m Sanctum habentium similis effectus
 fuerit; quem quidem Spiritum Sanctum,
 qui à sua perfectione ad homines se demit-
 tit, tanquam puerum advocans Iesus, in
 medio Discipulorum constituit. Seipsum
 ergo à mundanis concupiscentijs aversum
 deprimere oportet, non solum vt pueru-
 lum, sed, iuxta id quod scriptum est, vt
 puerulum hunc. Deprimere autem sei-
 psum sicut puerulum hunc, idem est ac
 Spiritum Sanctum imitari, qui pro homi-
 num salute se ipse depressit & abjecit. Ser-
 vatorem autem vna & Spiritum Sanctum
 à Patre in hominum salutem missum esse
 in Isaiâ declaratum est, ita ex Servatoris
 persona loquente: *Et nunc Dominus meus Isaiæ 48. 16*
misit me, & πνῦμα eius. Sciendum porro
 est ambiguum esse hunc locum; vel enim
 Servatorem misit Deus, misit quoque Spi-
 ritus Sanctus; vel, sicut interpretati sumus,
 vtrumque misit Pater, Servatorem

Vide Not.

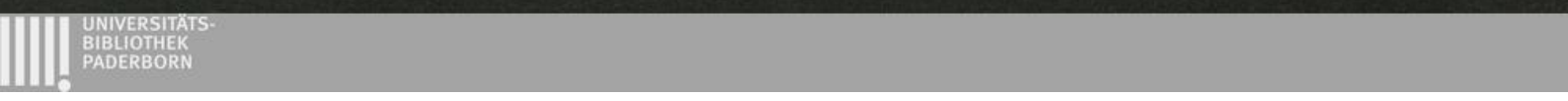
C

D

E

Vide Not.

* c. r. τε
επιερωμε

πρῶτα αὐτὰ, καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς ἕ μόνον τῷ...
ἐς εἰς διέξαται ἐν παιδίον τριτοῦ, ἢ ὅς εἰσὲν ἑξή...

A tummodo, quemadmodum à Matthæo, & à Marco traditum est, sed etiam secus se,
Et ait, Discipulis, non illud solum: Qui susceperit unum parvulum talem: vel: Quis...

* 7. 10. 100.

* 10. 10. 100.

Luc. 9. 48.

Luc. 11. 17.

10. 1. 10.

Dani. 4. 19.

Ezech. 14. 21.

μα μὲ σκεπυότιες ὁ βλεπέμεθα, καὶ ὡς οὐδὲ
 ὁ διδάσκαλος ἐκ τῶ χόσμου ἐστίν, ὁ δὲ ἐν τῷ
 ἁγίῳ τῷ ἱεροῦ ἐστίν, ἀπὸ τῶ σκευδάλων ἐστίν, ἐπι-
 σκεπυότιες ἐστίν, εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι * τὸ νόμον ἔ-
 θεοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἀλλοίως σκευδάλων· εἰ δὲ περὶ
 καὶ μὲν χρεματίζων μαθητὴς, ἐπὶ δὲ ἐστίν ἐκ τῶ
 χόσμου, ἀλλ' ὁ ἀγαπῶν τὸ χόσμον, καὶ ἐν αὐτῷ,
 λέγει ὅτι ἐν τῷ σκευδάλων τῶ ζῶν, καὶ ἐν
 αὐτῷ χρεματίζων, ἢ κτήματα, ἢ ὁποιασδήποτε
 σκευδάλων, ὡς μὴ ἀρμόζειν αὐτῷ. ὁ ἐκ τῶ
 χόσμου ἐκείν, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶ χόσμου ὄντι τέταρτον
 ὁ τῶ χόσμου συμβαίνει, καὶ ἀπὸ τῶ σκευδα-
 λων, συμβαίνει αὐτῷ· ὁ δὲ ἐστίν ἐκ τῶ
 ἐκ τῶ, μὴ ἔστι φιλόζωος, ἀλλὰ λέγειται καὶ
 παύλων· ἐμοὶ χόσμος ἐστὶν ὄνειδος, καὶ ἄρα τῶ χό-
 σμου, οἱ γὰρ ὄντες ἐν τῷ σκευδάλων ἀγνοοῦσι
 * ἐκ τῶ * βαρύνονται ἀπὸ τῶ ὁποιασδήποτε σκευδάλων,
 καὶ πρὸς τῶ ἁγίῳ ἵνα ἀγνοοῦσι ἡμῶν) ὄνειδος
 ἐστίν ἐν τῷ τῶ ἀνεστῶτος μυστηρίου, ὅτι μεταρρη-
 ματιστὸς ὁ θεὸς ἔστιν ὁ πῶς τῶ σκευδάλων
 σκευδάλων, ἀλλὰ τῶ χρεματίζων μαθητῶν ὄνειδος,
 εἰς τὸ ἵκεσθαι αὐτοὺς ἀμφοτέρων τῶ δόξης ἔχει
 εἶδος, ἀσπὶς γὰρ ἐστίν τῶ ἐκ συμβαίνει πῶ τῶ
 χόσμου μαθητῶν, ὅπως οὐδὲ ὁ, καὶ τῶ χόσμου
 ἀπὸ τῶ σκευδάλων ἵνα γὰρ καὶ μυστα σκευδα-
 λων ἵκεται, ἀλλ' ἔχει ἀλλοίως τῶ οὐκ ἐκ τῶ
 χόσμου· εἰ ὅτι ἐπιδοκίμαται περὶ τῶ σκευδαλί-
 ζομαι ὁ ἀνεστῶτος τῶ πῶτος, καὶ ἀνεστῶτος
 τῶ σκευδάλων τῶ δόξης ἔχει οὐκ ἀνεστῶτος, ἵνα
 μηδὲ πῶ χρεματίζων ὄνειδος τῶ ἱεροῦ μαθητῶν
 αὐτῷ· ὅσα δὲ τῶ ἵκεται νομιστῶν σκευδάλων,
 ὡς ὁ καὶ μὴ ἐστὶν πῶ μυστα τῶ χόσμου, ὅτι
 ἔστιν τῶ
 ἀλλ' ἐστὶν * ἐν αὐτῷ χόσμου· καὶ ἀνάγκη ἐστίν ἐλ-
 θεῖν τῶ σκευδάλων, ἀπὸ τῶ νομιστῶν τῶ ἁγί-
 οῦ τῶν δὲ ὄντων ἐργασίαι· τῶ ἁγίῳ ἐργασίαι σκευ-
 δάλων σκευδάλων τῶ ἐστὶν τῶ ἀλλοίως, ἀλλοίως αὐτῶ,
 καὶ μαθητῶν χόσμου πῶ μυστα ἀνεστῶτος,
 ἀπὸ τῶ ἁγίῳ τῶ ἁγίῳ ἀνεστῶτος, ἀνεστῶτος,
 πολλὰς μὲν τῶς πῶ τῶ ἐστὶν τῶ ἀνεστῶτος, ὅτι
 ὅτι ὅτι τῶ νομιστῶν πῶ τῶ ἀνεστῶτος τῶ δόξης
 ἔχει οὐκ, ὅτι χόσμου ἐστὶν ὁ καὶ, ὄνειδος τῶ τῶ
 σκευδαλί-ζομαι· ἀσπὶς καὶ τῶ τῶ, καὶ σκευδάλων
 ἀνεστῶτος ἐστὶν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ἀπὸ τῶ πῶ-
 ποῖς ἐστὶν ἐπιδοκίμαται σημεῖα ὁ ἱεροῦ, καὶ τῶ σκευ-
 δάλων, ὅτι ἐστὶν τῶ δὲ· διωκτοῖς δὲ ἀπὸ τῶ ἀσπὶς
 σκευδαλί-ζομαι πῶ τῶ ἀπὸ τῶ ἁγίῳ τῶ ἐκ τῶ
 μακαρί-ζομαι, καὶ ὅτι οὐκ μακαρί-ζομαι
 μακαρί-ζομαι, ὅτι καὶ ἐκ τῶ μακαρί-ζομαι ἡμῶν, καὶ
 τῶ τῶ οὐκ ἀνεστῶτος, καὶ· ἐπὶ τῶ καὶ εἰς τῶ χό-
 σμου ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶ σκευδαλί-ζομαι καὶ τῶ τῶ

A videntur minime contemplantes, quem-
 admodum nec eorum magister de mundo
 est, ad nullum e Discipulis Iesu pertinet
 Væ à scandalis, quandoquidem Pass multa
 diligentibus Legem Dei, & non est illis scan-
 dalum. Si quis vero discipulus esse videtur,
 adhuc tamen de mundo est, quod mun-
 dum, & quæ in eo sunt, diligit; vitam in-
 telligo quam in terrenis hisce locis duci-
 mus, vel pecuniam quæ in ijs est, vel pos-
 sessiones, vel quolibet facultates; ita vt id
 in eum non quadret: De mundo non sunt,
 sed illud: Væ à scandalis, quod mundo
 contingit, illi pariter continget, vt pote
 qui de mundo quoque fit. At qui væ illud
 declinare volet, vitæ amans non fit, sed
 iuxta Paulum dicat: Mihi mundus crucifi-
 xus est, & ego mundo; Sancti enim qui sunt
 in hoc tabernaculo, ingemiscunt gravati cor-
 pore humilitatis, & omni ope contendunt,
 vt digni evadant, qui in resurrectionis my-
 sterio reperiatur, quando Deus Reformabit
 corporis humilitatis, nō omnium quidem, sed
 eorum qui Christi disciplinam sincero pe-
 ctore capeffunt, vt fiat configuratio cor-
 pori claritatis Christi. Quomodo enim
 nullum ex omnibus væ cuiquam Discipu-
 lorum Christi contingit, ita neque illud,
 Væ mundo à scandalis; nam quamvis infini-
 ta exoriantur scandala, ad eos qui de
 mundo amplius non sunt, nullum pertine-
 bit. Quod si quis propter fidei mutabili-
 tatem, & consensionis cum verbo Dei in-
 constantiam scandalum pati potest, sciat
 ille se pro discipulo Iesu non haberi; tot
 autem eventura scandala credendum est
 vt Væ ad res terræ infinitas non pertineat,
 sed ad mundum qui in ea est. Et necesse est
 vt eveniant scandala, quæ alia esse existimo
 ab ijs hominibus per quos contingunt.
 Quæ ergo exoriantur scandala, exercitus
 quidam est Diaboli, Angeli nempe illius,
 & malus immundorum spirituum chòrus,
 qui dum instrumenta perquirunt, quorum
 subsidio operari queant, homines sape-
 numero reperiunt à pietate profus alienos,
 nonnunquam etiam aliquos ex ijs qui
 verbo Dei fidem habere creduntur; qui-
 bus pejus Væ quam ei qui offensionem pa-
 titur, contingit; sicut Tyro & Sidoni re-
 missus erit in die iudicij, quam locis ijs, in
 quibus signa & prodigia edidit Iesus, fides
 autem illi habita non est. Quomodo
 autem aliquis eos qui beati prædicantur,
 & res propter quas id assequuntur col-
 ligens, commentationem e Scripturis lu-
 cubrare possit; ita & ex illis Væ quæ scri-
 ptis mandata sunt, & ex ijs rebus propter
 quas Væ pronuntiatum est. Super eo au-
 tem quod pejus sit Væ offensionem præ-
 bentis, quam illius qui patitur, hunc præ-
 terea locum proferes: Qui autem scandali-

* c. R. 701
201

* c. R. 701
201

† x. 701

Pass multa
118.

2. Cor. 5. 4.

Philip. 3. 21

Matth. 18. 7

Matth. 11. 21

θαλμῶς, ῥηθείας οὐ σὺν ἔργῳ, καὶ ἐπιπῶν ἐκκολλη-
 τῶ αὐτῆν, καὶ βαλεῖ τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ. ἢ τῶν ἱερῶν
 μὲν, καὶ κεφαλῆς πρὸς μακαρίας, καὶ πόδες αἰετοῖ
 πρὸς μακαρίας κερδοῦς, ἵνα μὴ διωθῶσιν τὸ σφά-
 ποντα ἑαυτῆς τρυφῆς ἢ κεφαλῆς τοῖς ποσὶν εἰπεῖν.
 ῥηθείας ὑμῶν σὺν ἔργῳ· εἰ μὴ τοῖς διδασκάλους πρὸς
 σκαυδαλοῦ τῆς ὄλης γενέσθαι σώματος, λαλάτω
 ἢ κεφαλῆς τῶν τοῖς ποσὶν, ῥηθείας οὐ σὺν ἔργῳ, καὶ
 ἐκκολληθεὶς ἀπὸν βάλῃ τὸ ἀφ' αὐτοῦ. καὶ γὰρ πολ-
 λὰ βίβλιον ἐλθεῖν εἰς τὴν ζῆλον τῶν λοιπῶν σώμα,
 λαίπρον τῶν σκαυδαλισμῶν ποδὶ, ἢ τῆς σκαυδα-
 λισίας χερεί, ἢ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν σκαυδαλῶν
 ἐπὶ ὄλον τὸ σῶμα βλαστῆσαι εἰς τὴν ζῆλον τῆς
 πυχῆς μὲν ἢ τῶν ποδῶν, ἢ τῶν ὀφθαλμῶν· ἢ τῶν
 ἢ κεφαλῆς μὲν τῆς διωκτικῆς ἡμέρας ὀφθαλμῶν τῶν
 ὄλων σώματος αἰετοῖ ἢ ῥηθείας, καὶ τῶν ὄλων σώ-
 ματος· εἰ μὴ τοῖς μετατάξι πρὸς τοῖς οὐδοῖς ὀφ-
 θαλμῶς εἰς τὸ ἡμέρας ἀπὸν σκαυδαλοῦ τῶν ὄλων
 σώματος, κεφαλῆς ἀπὸν ἐξερόντα ἕξω βάλῃ τῶν
 σώματος ὄλων, καὶ χερείς ἐκείνους τῶν ἐφθαλμοῦ
 σαυτῆς τῶν λοιπῶν σώμα, ἢ μετ' αὐτοῦ ὄλων βε-
 βλασθῆναι τῶν σώματος, βλαστῆσαι ὄλον τὸ σῶμα
 εἰς τὴν ζῆλον τῶν πυχῆς· διωκτικῆς γὰρ καὶ τὸ ἀμύ-
 ρητικῆς μὲν, ἢ ἢ τῶν ὀνομασῶν, πορῶν τῶν
 ψυχῆς, ἀμύρτητικῆς ἢ ἢ τῶν σκαυδαλι-
 ζου (ἢ) χερεί, καὶ ὀ σκαυδαλισμῶν πρὸς, καὶ
 ὀ σκαυδαλισμῶν ὀφθαλμῶς, ἀπὸν κρεῖττον
 ἀποδιδῆναι καὶ ἀποδιδῆναι αὐτῶν χερείς αὐτῶν εἰς-
 ζῆλον εἰς τὴν ζῆλον, οἰοῦν κεφαλῆς ἢ κεφαλῆς, ἢ κερ-
 νομασῶν, ἢ μετ' ἐκείνων τῶν ὄλων ἀποδιδῆναι
 ψυχῆν· ὀμοίως ἢ ἐπὶ τῶν ψυχῆς κεφαλῆς καὶ κερ-
 νομασῶν ἐπὶ τοῖς βελτίστοις ῥηθείας τῆς διωκτικῆς
 αὐτῆς· εἰ δὲ μὴ ὄλον ἀφ' ἑαυτοῦ μίαν ἀποδιδῆναι
 αἰρετικῶν ἀποδιδῆναι τὴν ζῆλον αὐτῆς, ἵνα
 μὲν ἢ ὄλον διωκτικῆς αὐτῶν ὄλον· διωκτικῆς δὲ
 τοῖς ῥηθείας τῶν ῥηθείας καὶ ἐπὶ τῶν οἰκιστικῶν
 τῶν, ἢ ἀσφῆν μὴ ὄλον ἡμῶν, ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν πολλὴν οἰ-
 κιστικῆς, εἴτε σὺν ἐκείνῳ, εἴτε ἐκ πρὸς σκαυ-
 δίας, ἢ ἢ τῶν ὀνομασῶν, φιλικῆς, μὴ ὄλον ἡμῶν
 νεορομισθῶν, ἀν ἢ ῥηθ' φείσεσθαι τὴν ψυχῆν
 ἡμῶν βλαστῆσαι· ἐκκολληθεὶς γὰρ ἀφ' ἑαυ-
 τοῦ ὄλων χερεί, ἢ πόδα, ἢ ὀφθαλμῶν, πατέσθαι
 ἢ μὴ τῶν ἐναντία τῆς θεοσεβείας ἡμῶν πατέσθαι
 τῆς ἀποδιδῆναι. καὶ ἢ τῶν, ἢ ἢ τῶν ὄλων τῶν ὄλων
 ἑαυτῶν ἀφαιρέσθαι ἡμῶν τῶν ἐκκολληθεὶς τῶν χε-
 σοῦ, καὶ τῶν ἀγάπης αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ῥηθείας ἢ
 ἐκ κολληθεὶς, ἢ φιλίας ὄλων τῶν ψυχῆς σκαυδαλοῦ
 ἡμῶν γίνεσθαι, μὴ φεισθῆναι, ἀλλὰ ἐκκολληθεὶς
 τῶν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, βάλῃ τὸ ἕξω τῶν ψυχῆς
 ἡμῶν, ὡς σὺν οἰκιστικῆς, ἀλλὰ πολεμικῆς ἡμῶν τῶν
 σκαυδαλοῦ, ὅστις γὰρ ἢ μετ' ἢ πατέσθαι, ἢ ἢ τῶν

A ejusmodi manui dicat oculus : Opera tua Math. 18.
 non indigeo, & postquam id dixerit, ab-
 scindat eam, & projiciat à se. Ita & bene
 erit, si & beatum sit caput, & pedes beato
 capite digni, ne qua sibi conveniunt ser-
 vans caput pedibus dicere possit: Non estis
 mihi necessarij. Quod si pes aliquis inve-
 niatur, qui scandalum sit totius corporis,
 dicat caput pedi ejusmodi: Non es mihi ne-
 cessarius, & abscillum eum à se projiciat:
 longe quippe satius est in vitam ingredi
 reliquam corpus, pede scandalum præ-
 bente, vel manu mutilum; quam per uni-
 versum corpus propagato scandalo, mitti
 illud in gehennam ignis duobus pedibus,
 duabulve manibus instructum. Similiter
 bene est si qui totius corporis oculus esse
 potuit, dignum se præbet Christo, & toto
 corpore; verumtamen si oculum hunc ita
 mutari aliquando contingit, ut totius cor-
 poris scandalum fiat, satius erit erutum
 eum extra totum corpus projicere, & ocu-
 lo hoc reliquam corpus orbatum salutem
 consequi, quam cum ipso corpore, in gehennam ignis
 totum corpus immitti. Anima enim, ut
 ita dicam, incendendi facultas peccati rea,
 peccati item rea videndi facultas, manus
 esse potest, & pes offensionem præbens,
 & oculus; quæ conducibilis est depo-
 nere, & ijs carentem in vitam ingredi,
 claudum verbi gratia, vel mutilum, vel
 luscum, quam ijs præditum totius animæ
 jacturam facere. Item quod ad animam
 spectat, bonum est & beatum facultate il-
 lius ad optima quaque uti. Quod si vnus
 nobis propter aliquam causam jactura fa-
 cienda est, optabilis est vsu illius privari,
 ut cum alijs facultatibus salutem conse-
 quamur. His etiam verbis uti possumus in
 eos qui necessitudine valde cōjuncti sunt,
 & veluti membra nostra sunt; cum pro-
 pter magnam conjunctionem sive gene-
 ris, sive ex aliqua, ut ita dicam, amicitie
 consuetudine ortam membra nostra exi-
 flimentur, quibus minime parcendum est,
 cum animam nostram offendunt. Præci-
 damus enim tanquam manum, vel pedem,
 vel oculum, sic patrem, matremve, cultui
 ac pietati contraria nos facere volentes,
 & filium, vel filiam, qui nos à Christi Ec-
 clesia, illiusve amore avertere pro virili
 nituntur. Quinetiam si vxor que in sinu
 nostro cubat, vel amicus quem animo con-
 tra charum habemus, scandala nostra effi-
 ciantur, eis non parcamus, sed à nobis
 præcidentes, ut pote salutem nostram non
 amicos, sed hostes ex animo depellamus; Math. 10
 quisquis enim non odit patrem, & ma-
 trē

* C. R. βε-
βλασθῆναι

* C. R. τῶν
χερείς

trem, & quæ adijciuntur, quando tanquam hostes & insidiatores odio habendi sunt, vt Christum lucrari possit, is Filio Dei haudquaquam dignus est: & super illis dici potest, velut claudum aliquem, à circumstantibus malis liberari, cum pedem amisit, fratrem verbi gratia, & solus regni Dei hereditatem adit; & mutilum adipisci salutem, cum pater illius ea excidit; sed pereunt illi, ipse vero separatur ab iis, vt beatitudinem consequatur. Lucus pariter aliquis ad salutem pervenit, cum domus suæ oculum exculpit, conjugem nempe suam adulterij ream, ne duobus oculis integer abeat in gehennam ignis. *Videte ne contemnatis unum ex his pusillis.* Quemadmodum hominum corpora magnitudine inter se differunt, ita vt parvi sint nonnulli, proceri alij, alij intermedij; & parvi rursus exiguitate differrent, cum plus, minusve parvi sint; similiter proceri, & media magnitudine præditi: pari modo quædam inesse hominum animis mihi videntur, quæ parvitatem eorum, atque alia itidem quæ vt ita dicam magnitudinem, & plane corporum instar, mediocritatem expriment & distinguant. Quod autem ad corpora pertinet, non ab hominibus ipsis, sed à seminis ratione pendet, vt brevis ille ac parvus, magnus hic, mediocris iste fiat; at quoad animos, tum quod nostri est arbitrij, tum & talia facinora, talesque mores causam dant cur magnus aliquis, parvusve evadat, vel ad mediam magnitudinem pertingat; & in nostra situm est potestate, vel promovendo in magnitudine, statura incrementum capere; vel non promovendo, parvum esse. Et sic interpretor quod de Servatore dictum est qui humanam quoque animam assumit: *Iesus proficiebat.* Quemadmodum enim è rebus ab arbitrio libero pendentibus, quæ anima illius inerant, processus in sapientia erat & gratia, ita & in statura: & Apostolus: *Donec occurreramus omnes in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi;* virum enim evadere, eumque perfectum secundum interiorum hominem credendum est, qui quæ pueri sunt fuerit prætergressus, & vir evaserit, & puerilia aboleverit, & perfectum viri statum plane fuerit assecutus. *Patri ratione aliquam etiam spiritualis stature mensuram esse putandum est, ad quam perfectissima anima Dominum magnificando pervenire, & magna fieri potest. Eo igitur pacto magni quoque illi facti sunt; quos tales evasisse scriptis proditum est; Isaac, & Moyses, & Iohannes, & ipse præ omnibus Servator: de illo enim dixit*

Matth. 18. 10.

LUC. 2. 52.

Ephes. 4. 13.

1. Cor. 13. 11.

Αμήτες, καὶ τὸ ὑπερεξέλιμα, ὅτι κριθεὶς ἔστιν αὐτὸ μισθὸν, ὡς πολλὴ μισθὸς ἐπιβύλας, ἵνα διωκθῆ καρδία καὶ χεῖρας, ὡς οὐκ ἔστιν ἀξίος τῆς ἰσχύος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπὶ τούτων τὸ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ἐκ παλαιῶν οἰονεὶ χαλῶς τις σὰς ἐξέλιμα ἀπολίνας πόδα, φέρε εἰπεῖν τὸ ἀδελφόν, καὶ μόνος κρησσοῦν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ κληρὸς σὰς ἐξέλιμα, μὴ τὸ ζωὸν αὐτοῦ τῶ πατρὶ, ἀλλ' οὐκ εἰναι μὴ ἀπολλυμένων, αὐτὸ τὸ ζωὸν οὐκ εἰναι, ἵνα μόνος τύχη τῆς μακαριότητος. ἔτι δὲ ἐκ μόνου μισθὸς τις σὰς ἐξέλιμα, τὸ ὄφθαλμὸν τῆς αὐτοῦ οἰκίας οὐκ εἰναι, τὴν γαμετὴν περιβύσσου, ἵνα μὴ δύο ὄφθαλμοὺς ἔχον ἀπέλθῃ εἰς τὴν γέενναν τῶ πυρός. ὅθεν καὶ καὶ φερονεῖσθε εἰς τὸν μικρὰν τῶν ὀφθαλμῶν ὅτι ὡσπερ εἰς τοὺς ἀδελφόν τοὺς σώμασιν ἐστὶ μαγὰν ἀφ' ὅθεν, ὡς πιασ μὲν τῆς μικροῦς, ἐστὶν ὁ μαγὰς, καὶ ἀλλοὺς μεταξὺ, καὶ πάλιν τῆς μικρὰν ἀφ' ὅθεν ἐπὶ πλείων ἢ ἔλαττον ὄντων μικρὰν, ὁμοίως καὶ μαγὰν, καὶ τῆς μεταξὺ. ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν ψυχῆς ἐστὶ πιασ καὶ κρησσοῦν τὴν μικροῦς τῶν αὐτῶν, καὶ ἀλλὰ τὴν, ἢ ὡς εἶπας, μαγὰν ὄντων, καὶ ἀπάστα πλείων, ἀλλ' ὅσον τοὺς σωματικῶς, τὴν μεταξὺ τῶν ἀλλ' ἐπὶ μὴ τῶν σωματικῶν, ἢ ὡς τὴν αἰτίας τῶ ἀδελφῶν, ἀλλὰ ὡς τῶν σωματικῶν λόγους, ὡς πιασ ἐστὶν βραχυῦς καὶ μικροῦς, ὁ δὲ μαγὰς, ὁ δὲ μεταξὺ. ἐπὶ δὲ τῶν ψυχῶν, καὶ ὁ ἐφ' ἡμῶν, καὶ ὁ ἐφ' ἄλλοις παλαιῶς, καὶ ὁ τοιοῦτον ἦθος τῶν αἰτίων ἢ καὶ τῶ μαγὰν πιασ τῆς, ἢ μικροῦς, ἢ ἐπὶ τῶν μεταξὺ τῶν μαγὰν. καὶ ἔστιν οὐκ ἐπὶ ἡμῶν, ἢ πιασ καὶ πιασ τῶν ἡλικίας ἐπιδιδόντα εἰς μέγαν, ἢ μὴ παλαιῶς τῶν βραχυῦς. καὶ ὡς γὰρ ἀκούσας ἐπὶ τῶ σωτηρίας ἀναλαβόντος ἀδελφῶν τῶν ψυχῶν πιασ ἡσυχίας. ὡς γὰρ ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῶν τῶν ψυχῶν αὐτῶν ἢ ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ γὰρ εἶπας, ὡς καὶ ἐκ ἡλικίας, καὶ ὁ ἀπόστολος. μαγὰν κατὰ τὴν σωματικῶν πῶς εἰς ἀδελφῶν τελειοῦ, εἰς μὴ ἐκ ἡλικίας τῶ πληρώματος τῶ χριστοῦ. κατὰ τῶν γὰρ εἰς ἀδελφῶν, καὶ τῶν τελειοῦ, ἐπὶ τῶ ἡσυχίας ἀδελφῶν νομιστῶν τῶ ἀδελφῶν τῶ τῶ πιασ, καὶ φησὶ σαφῶς ἐπὶ τῶ ἀδελφῶν, καὶ κατὰ τῶ γὰρ τῶ τῶ ἐπὶ τῶ, καὶ ἀπάστα πλείων τελειοῦ σωματικῶν τῶ ἀδελφῶν. ὡς δὲ ἡσυχίας εἶναι καὶ μὴ ἐκ πνευματικῶν ἡλικίας, ἐφ' ὅ ἡ τελειοῦ τῶ πιασ τῶ φησὶ τῶ ψυχῶν ἐκ τῶ μαγὰν τῶ πιασ, καὶ μαγὰν γίνεσθαι. ὡς δὲ πιασ μαγὰν μὴ, ὡς ὡς τῶ ἀναλαβόντος, γὰρ νουον, ἵσαται, καὶ μωσῆς, καὶ ἰωάννης καὶ αἰὼς

ἐπὶ πάντων ὁ σωτὴρ, καὶ γὰρ ἐπὶ αὐτῶν ὁ σωτὴρ ἵστα τὸ ἔσθαι μέγαν. μικροῦ δὲ, τῶ ἀδελφῶν τῶν ἐκ τῶ

Via N

βρίσκει, λογικὴν, ἀδελφὸν γάρ εἰς ἐπιποθεύοντα, οἷον
 πνεύματα καὶ τῆς σαρκὸς τὰ ἡσυχάζοντα, λεγομένων πνευμάτων
 δυνάμει καὶ ἔσφραξι, λέγοντι καὶ τῆς ἀπό τῆς
 ἐξουσίας κλησίας, καὶ ἀξιοῦσι τὰς ἡμέρας ἐν κλίματι, ὡς
 ὅτι ἡγιασμένους ἐπὶ τῶν ἁγίων πνευμάτων, καὶ ἔσονται
 βασιλεῖς πνευμάτων, αἱ δὲ ἀρχαὶ αὐτῶν ἔσονται
 οὐρανῶν. Ἐπισημασμένων δὲ τῶν ἀποστόλων, μὴ κατα-
 φρονήσῃτε ἐν ἑστέρι μικροῖς, μήποτε οἱ ἀγγελοὶ αὐ-
 τῶν οἱ ἀγνοοῦσι αὐτοὺς ἐῶν ἐν κλίματι, ἐπεὶ ὡς ἔστι
 ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων πνευμάτων ὡς λεγο-
 μένων ἡγιασμένων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν οὐρανῶν πνευμάτων
 οἱ λεγομένοι βασιλεῖς, ἔσονται δὲ αἱ ὁμοιωθεῖσθαι
 ἀρχαὶ καὶ ἐπὶ οἱ δικαιοδύναμοι ἡσυχάζοντες ὡς ἡμεῖς
 ἐπὶ τῶν μικρῶν, ὡς ἡσυχάζοντες καὶ ἡσυχάζοντες οἰ-
 κονοῦμεν, ὡς τῶν οὐρανῶν καὶ μετὰ τὰς οὐρα-
 νῶν ἐν τῇ τῆς μεγάλης ἡδονῆς τελευτῆς χάριτι εἰρη-
 κέναι πνεύματι. ὁ ἀπελθὼν μετὰ τὸν πνεύματι
 ἡμεῖς, τὸ εἶμι μὴ αὐτὸς συμπεριβῆναι μετ' ἐμοῦ, μὴ
 μετὰ ἀγαθῆς ἐπιδοῦναι. εἴπαρ δὲ ὁ μικρῶν μὲν
 καὶ κληρονομῶν ἡ, ἡπίος ὅτι ἀμείνων ἀγαθῶν
 δὲ καὶ ὅτι ἐστὶν ἡπίος, καὶ ἡ μικρῶν ἐστὶ τῆς δι-
 κλείας εἰς φόβον ἔχει πνεύματι. ὁ δὲ μετὰ ἀμείνων ἐπὶ
 τοῦτο, ὡς ἐπὶ τῆς δικλείας, ἡδονῆς δὲ τῆς
 ἡμετέρας, ὅτι ἡ τελεία ἀγαθῆς ἔξω βούλησι τὸ φό-
 βον, δὲ καὶ ἔσται οὐ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πνεύματι
 λέγειται ὁ ἀγγελος κυρίου καὶ τῆς φωνῆς αὐτῶν
 αὐτῶν, καὶ ῥησάτω αὐτοῦ. ἐπισημασμένων δὲ τῶν
 καὶ ἐπὶ τῶν μικρῶν μὲν εἰσὶν ἀγγελοὶ πνεύματι δικλείας
 καὶ εἰς φόβον ἀγαθῶν, ἐπὶ πνεύματι ἀμείνων ἡ
 ἡμετέρας καὶ τῆς φωνῆς αὐτῶν αὐτῶν, καὶ ῥησάτω
 αὐτοῦ. μεγάλων δὲ τῶν ἀπελθόντων μετὰ τὸν κύριον,
 ἔσται λέγει αὐτὸς ἐν ἑστέρι αὐτῶν πνεύματι. μετ'
 αὐτῶν εἶμι ἐν θλίψει, καὶ ἔσονται ἐσθλῶν ἀπείλων, καὶ
 δυνάμει τῆς βοηθουμένης ἡμῶν πνεύματι τῆς ῥησάτω
 ἀπὸ κακῶν, ἀγγελοὶ δὲ καὶ αὐτῶν ἡμετέρας ὁ
 ἡμετέρας τῆς ἀπελθόντων μετὰ τὸν κύριον
 τῆς κακῶν. πλαιωθέντες δὲ, καὶ διδόντες τῶν
 ἡμετέρας ἐπὶ, καὶ ἔσονται, καὶ οἰκονομῶν, καὶ ἐπὶ τῶν
 πνεύματι, καὶ ῥησάτω αὐτῶν οἰκονομῶν
 τῶν κυρίων. εἴπαρ πάλιν ἡμετέρας αἱ τῆς, πότε τῆς
 δυνάμει αὐτῶν ἡσυχάζοντες μικροῖς οἱ λεγο-
 μένων αὐτῶν ἀγγελοὶ πνεύματι ἀμείνων, πότε τῆς
 ἐξουσίας τῆς οἰκονομίας αὐτῶν ἀμείνων, ἀπὸ
 τῶν ἀγγελοῦ παλιγγενεσίας, ἡ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας
 ὡς ἀπὸ τῆς ἡμετέρας βριση, τῶν λογικῶν καὶ ἀδελφῶν
 γάρ εἰς ἐπιποθεύοντα, καὶ μικροῖς ἡσυχάζοντες
 πνεύματι πνεύματι δικλείας. ἡ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας καὶ τῆς
 τῆς θεοῦ πνεύματι καὶ τῆς πνεύματι αὐτῶν ἐπι-
 εἰσιν ἐσθλῶν συμμέρφως τῆς δυνάμει τῆς ἡμετέρας ὁ
 πνεύματι καὶ πνεύματι μὲν τῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἔχει

A Gabriel : Erit magnus : parvuli autem modo geniti infantes, rationale, sine dolo lac concupiscentes, quibus nutritijs illis & nutricibus opus est, qui ab Isaiâ memorantur, dicente de vocatione è gentibus : Et afferent filios in vlnis, & filias super humeros portabunt, Et erunt reges nutritij tui, & v. Isaiâ 49. 23. Propterea ergo animadvertes ad id : Ne contemnatis unum è pusillis, annon eorum Angelij sunt qui hos in sinu gerūt, postquam filij facti sunt, & qui humeris eas portant quæ filia appellantur; & exinde nutritij quidem sunt qui dicuntur reges, nutrices autem quæ reginæ nuncupantur. Et quoniam parvuli à Servatore nostro monstrati, tanquam à nutricibus, nutritijsve reguntur, inde factum exillimo vt Moyses se jam in majorum ordine constitutum credens, ad id : Angelus meus præcedet vos, illud dixerit : si non tu ipse mecum profisciscaris, ne educas me de loco isto : nam etsi parvulus hæres quæque est, puer autem nihil à servo differt, quandiu puer est, & quatenus puer est, spiritum habet servitutis ad timorem; qui autem talis jam amplius non est, non amplius servitutis spiritum habet, sed jam adoptionis, quando scilicet Perfecta charitas fovas mittit timorem, perspicuum tibi erit juxta hæc dici Angelum Domini circa timentes eum castrametari, eoque liberare. Super his vero animo pendes annon parvulorum quidem, quibus à spiritu servitutis timor injicitur, sint Angeli, quandoquidem castramentatur Angelus Domini circa timentes eum, eoque liberat; majorum autem, ipse major Angelis Dominus, qui de vnoquoque eorum dicat : Cum ipso sum in tribulatione; & quandoquidem imperfecti sumus, & adjutore nobis opus est vt à malis liberemur, Angelo indigeamus de quo dicebat Iacob : Angelus qui eruit me de cunctis malis; at postquam perfecti evasimus, & nutritijs, actoribus & tutoribus nos subduximus, ab ipso jam Christo gubernari possimus. Rursum deinde quæ fuerit aliquis, quandonam parvulorum à Servatore monstratorum curæ præficiantur qui illorum Angeli dicuntur; an eorum regimen capessiverint, ex quo per lavacrum regenerationis, cujus ope sicut modo geniti infantes effecti sunt, rationale, sine dolo lac concupiscent, nec amplius malæ alicui potestati subjaçent; an jam inde ab ortu, ordinatis illis juxta præscientiam, & prædestinationem Dei, Quos præscivit & prædeterminavit Deus futuros conformes gloriæ Christi. Ac super ea quidem sententi-

Enc. 1. 15. 32
 1. Par. 2. 2
 1. Isaiâ 49. 23
 Exod. 32. 34
 33. 14. 15
 Rom. 8. 15
 1. Joh. 4. 18.
 Psal. 33. 8.
 Gen. 48. 16.
 Gal. 4. 2.

Vide Not. τῶν ἀγγελοῦ τῆς τῆς καὶ πνεύματι καὶ πνεύματι
 εἰσιν ἐσθλῶν συμμέρφως τῆς δυνάμει τῆς ἡμετέρας ὁ πνεύματι καὶ πνεύματι μὲν τῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἔχει

Tt ij

τὸν δευτερον, ἡ δεισμοῦ καὶ πειρασμοῦ ἔστι ἀγγέλων. ὁ
 δὲ πρῶτος ἰδὼς οὗτος παρερηκμένον φησὶ ἐπὶ οὐρα
 αἰαγγκῶν ἔστι δόγμα τῆς ῥόδου λόγον, ἄλλα δὲ
 καὶ οὐκ ἠκελευσέν τιναν ποῦ μὴ ἴσῃ ἀγγέλων
 * τὸν πρῶτον
 * καὶ αὐτὸς μικρὸς περὶ καὶ φοβούμενος τὸ θεῖον
 εὐκρομεῖσθαι, ποῦ δὲ ἦδὴ ἴσῃ αὐτῷ τῷ κυ-
 εῖα * μὴ ἴσῃ εἰς κατακλιθῆναι τὸν αὐτὸν ἡ-
 φαμένον εἰσεῖσαι τὸ μικρὸν * λεχθήσεται ὅτι ἔ-
 δεῖται μὴ ἐπιτολῆς τῆς ἐκείνου τῆς μη καταφρονεῖν
 ἐπὶ τῷ μεγάλῳ, καὶ ἡ ἐκείνου δι' αὐτῆς ἐπὶ τῷ
 μικρῷ, ὅς ἐστι ἀπὸ τῆς εἰρήνης, μὴ καταφρονή-
 σῃ ἐνὸς τῶν, δεκνυμένων πρῶτων τῷ μα-
 θητῷ, ἀλλ' ἐνὸς τῶν τῷ μικρῷ, δεκνυμένων
 ἴσῃ τῷ θεῷ ἡ δὲ βλάπτει τὸν μικρὸν καὶ * μεγαλῶτα
 ψυχῆς. ὁ δὲ λέγει μικρὸν ἐν τῆς περὶ
 γαλιλαίας τῆς τέλει, συγγνωστὸς ὅτι ὁ γὰρ μι-
 κροτέρος ἐν πᾶσι ὑμῖν ἴσῃ ἀρχῶν, ὅτις ἐστὶ
 μέγας, καὶ φησὶ ὅτι ὁ ἴσῃ αὐτῶν, καὶ γινώ-
 κμενος ἡπίος ἐν μέσῳ πρῶτων περὶ τῶν, καὶ
 ἀποστόλων, καὶ ἐπιτολῆς ἡ, καὶ γινώσκμενος ἴσῃ
 ὅς ἐστι ἡ ἐκείνου ἡ δὲ τῆς ἐκείνου τῆς ἐκείνου, ὅτις
 ἐστὶν ὁ δεκνυμένων ἴσῃ τῷ ἴσῃ τῷ μικρῷ, καὶ
 αἰετὸν γὰρ τὸ ἴσῃ τῷ ἀγγέλων ἔστι βλάπτει τὸν περὶ
 σπον τῷ θεῷ. ὁ γὰρ μικρὸς λέγει ἐπὶ τῆς
 πλείους καὶ τὸ ὁ γὰρ μικροτέρος ἐν πᾶσι ὑμῖν
 ἴσῃ ἀρχῶν, ὅτις ἐστὶ μέγας, καὶ ὁ παῖς τοῦ εἰπε
 τὸ. ἐμὶ τῷ ἐλαττωτέρῳ πρῶτων ἄλλῳ ἐδῶκε
 ἡ χάρις αὐτῆ, ὅδε μὴ σιωπᾶν τῷ. ὅς αὐτῷ
 σχηματισθῆναι τῷ μικρῷ τῶν, καὶ τῷ. ἴσῃ, καὶ
 οὐκ ἔστι διότι μὴ ἴσῃ τῷ πατρὶος μὴ τῷ ἐν
 ἕραν, ἵνα ἀποδοθῆναι εἰς τῷ μικρῷ τῶν. ὁ δὲ
 γὰρ, ὡς ἀποδοθῆναι, νῦν μικρὸς, καὶ σκάνδα-
 λισθῆναι, ὅς αὐτῷ ἀποδοθῆναι, εἰρήνη γὰρ πολλὴ τοῖς
 ἐργασίῃς τῷ θεῷ, καὶ οὐκ ἔστι αὐτῷ
 σκάνδαλον, καὶ οὐκ αὐτῷ ἀποδοθῆναι ὁ πρῶτων μι-
 κροτέρος ἐν πᾶσι τοῖς μαθηταῖς ἡ δὲ τῷ ἀρχῶν
 καὶ ἀρχῶν τῷ γινώσκμενος μέγας, καὶ ἐπὶ οὐκ
 αὐτῷ ἀποδοθῆναι, λέγει αὐτῷ τὸ. τῆς ἡμᾶς χάρις
 ἀπὸ τῆς ἀγάπης, καὶ τῷ εἰσῆ. ἀλλ' ὁ βλάπτει
 τὴν πλῆθειν τῶν κρατῶν διηγεῖται, φησὶ
 ὅτι μεταπειθήσεται καὶ τῷ δικαίῳ ψυχῆ, ὡς μὴ
 τυρεῖ καὶ ὁ ἐκείνου λέγει τὸν δικαίον ἀφίστασθαι
 διώσασθαι τῷ ἐπιτολῆν τῷ θεῷ, ὡς μὴ λογιζῆ-
 ναι αὐτῷ τὴν ἀφίστασθαι διηγεῖται. ἀρχῶν τῶν
 λέγει αὐτῷ. ὅς αὐτῷ σκάνδαλίσθαι ἵνα τῷ μικρῷ τῶν
 τῶν, καὶ τὸ. οὐκ ἔστι διότι μὴ ἴσῃ τῷ πατρὶος μὴ τῷ ἐν
 τοῖς ἕραν, ἵνα ἀποδοθῆναι εἰς τῷ μικρῷ τῶν
 τῷ δὲ περὶ τῷ ἴσῃ τῷ ἀφίστασθαι, ἵνα εἰς τῷ
 καὶ ἡμᾶς ὁμιλίαι. ἐὰν ἀμάρτη ὁ ἀδελφός σου,
 ἔπαρε, ἔλεγε αὐτῷ μεταστῆναι καὶ αὐτῷ μόνῳ. ὁ μὲν ἐπερὶ τῶν
 τῷ λέγει ὁ ἀφίστασθαι

A cum unumquemque è credentibus aliquè
 habere Angelum semel didicissent. Qui
 autem his assentietur; quæ supra diximus,
 minime necessarium esse dicit ut pro dog-
 mate oratio Rhodæ habeatur, fortasse
 vero neque eorum quibus exploratum
 non erat quondam ab Angelis, tan-
 quam parvulus quispiam, & Deum ti-
 mens gubernatur aliquis; quando vero
 ab ipso jam Domino. Deinde ut parvulus
 ita intelligatur, quemadmodum exposui-
 mus, nequaquam nobis mandato opus es-
 se dicemus, quo à contemnendis majori-
 bus prohibeamur, at erga parvulos eo nos
 indigere; propterea non simpliciter di-
 ctum esse: Ne contemnatu unum ex his, mon-
 stratis omnibus Discipulis, sed, unum ex
 his pusillis, monstratis ab eo qui exiguita-
 tem & magnitudinem animi aspicit. Alius
 vero dixerit parvulum inter illos appella-
 ri, qui perfectus est, eo utens testimonio:
 Nam qui minor est inter vos omnes, hic ma-
 jor est, & qui se abjecerit, & in medio om-
 nium credentium effectus fuerit sicut par-
 vulus, sive Apostolus sit, sive Episcopus,
 C talisque fiat, tanquam si natrix fovcat filios
 suos, eum esse parvulum dicit qui à Iesu
 monstratus est, & illius Angelum faciem
 Dei intueri consentaneum esse. Dicere
 enim per parvulos hic perfectos designari
 juxta illud: Nam qui minor est inter vos
 omnes, hic major est, & quemadmodum Pau-
 lus dixit: Mihi omnium sanctorum minimo
 data est gratia hæc, videbitur his verbis con-
 sentire: Qui scandalizaverit unum de pusil-
 lis istis, atque item illis: Sic non est volun-
 tas ante Patrem meum qui in caelis est, ut pe-
 reat unus de pusillis istis; nam, ut à nobis
 dictum est, qui nunc parvulus est, neque
 offensionem pati, nec perire queat, Pax
 siquidem multa diligentibus nomen Dei, &
 non est illis scandalum, nec certe peccat qui
 inter omnes Christi discipulos omnium
 minimus est, & propterea magnus exi-
 flit; & cum non peccat, id merito dicat:
 Quis nos separabit à charitate, & cætera. Sed
 qui postremam hanc expositionem tueri
 volet, animam justitiam quoque ob-
 noxiam esse dicit, quemadmodum testa-
 tur Ezechiel dicens justum à Dei manda-
 tis discedere posse, ita ut prior ejus justit-
 ia ei minime imputetur: propterea dici-
 tur: Qui scandalizaverit unum de pusillis
 istis, &: Non est voluntas ante Patrem meum
 qui in caelis est, ut peccat unus de pusillis
 istis. Quæ autem ad centum oves pertinent, ea
 habes in Homilijs quas in Lucam conscri-
 psimus. Si peccaverit frater tuus, vade &
 corripe ipsum, inter te & ipsum solum. Qui

orationi huic animum applicuerit, ut im-

menfam Iesu erga homines benevolenti-

am significet, supervacaneam eorum

operam esse dicet, & bonitati Iesu con-

trariam, qui his locum in leuioribus so-

lum peccatis tribui volunt, cum peccato-

rum differentiam verba ista non exprimi-

ant. Alius vero & hunc locum attente

perpendens, & non extra tem hanc intel-

ligi, neque de quolibet peccato dici vo-

lens, qui ingentia illa flagitia admittit,

eum ne fratrem quidem esse dicet, etiam si

frater fortasse appelletur, quemadmodum

ait Apostolus: *Si is qui frater nominatur in-*

ter vos est fornicator, aut avarus, aut idolis

seruiens, & quæ sequuntur, cum eiusmodi

nec cibum esse sumendum: nemo enim ido-

lis seruiens, vel fornicator, vel avarus fra-

ter est; nam si aliquid ex his in se habeat

qui appellatur frater, & Christi nomen

ferre videtur, frater tamen iure merito

nequaquam dici possit. Quemadmodum

igitur qui talia de omni peccato dicta esse

pronuntiat, sive peccatum illud cædes sit,

sive veneficium, sive puerorum stuprum,

sive aliquid simile, occasionem præbuit

cur summam Christi patientiam & pro-

craftinationem animo comprehendere-

mus; ita è contrario qui fratrem ab eo

qui frater appellatur distinxit, eum qui

propter minima peccata quibus obnoxij

sunt homines, post reprehensionem non

fuerit conversus, habendum esse docet

pro Ethnico & Publicano, propter pec-

cata quæ non ad mortem, vel vt ea in Nu-

meris Lex appellat, mortifera non sunt;

quod utique nimis crudele videtur; nec

enim facile quemquam reperiri posse ar-

bitror, qui non ter ob idem noxæ genus

fuerit oburgatus, maledicti, verbi gratia,

quo maledicti, vel qui ira exandescunt,

propinquoium nomini detrahunt; vel

vinolentia; vel orationis mendacis &

otiose, vel alterius cuiuspiam culpæ ex

ijs quæ multis inherere solent. Quares

igitur annon aliqua circa hunc locum eos

prætereat observatio, qui ad Verbi beni-

gnitatem attendentes in condonandis

maximis flagitiosorum criminibus faciles

se dant, & eos item qui in minimis pro

Ethnico & Publicano habendum esse do-

cent, & ab Ecclesia segregant trium vel

leuium noxarum reum: quod autem utro-

que fugit, tale mihi videtur esse; Postquam

*verba hæc: *Lucratus erit fratrem tuum*, ad*

eum solummodo qui obtemperavit perti-

nere declaravit Verbum, non idem pro eo

amplius repetijt qui bis terve peccaverit,

& qui oburgatus fuerit; sed quod his ver-

*bis responderet: *Lucratus erit fratrem tuum*,*

quasi suspensum reliquit, quodque de eo

qui bis terve fuerit oburgatus, dicendum erat, Non omnino ergo lucrifit, neque

1. Cor. 5. 11.

1. Ioh. 3. 16.

Math. 18. 15.

Α φιλαδελφίας τῷ ἰησοῦ πῆρις φησι ἐπὶ τῷ
 ῥητῷ Διαφορὰ ἀμάρτηματων ἢ κατὰ
 λόγον, ἀλλὰ πῶς ἐστὶν ἢ κατὰ τὸν χρόνον
 ἢ κατὰ τὸν τόπον οἱ περὶ τὸν ἰησοῦν
 πῶς ἀμάρτηματων αὐτὰ ἕρμαι ἢ κατὰ
 ἄλλος δὲ πρὸς τὴν λέξιν ἰπεριδόμενος, ἢ μὴ ἴσμεν
 περὶ τῶν περὶ τὸν ἰησοῦν ἔλεγον αὐτὰ, μὴ περὶ
 πῶς ἀμάρτηματος λέγεσθαι, φησι ἐπὶ τῷ
 μεγάλῳ σκηνῶν ἀμάρτηματων, ἢ δὲ ἀδελφός ἐστι,
 ἀλλ' εἰ ἀρὰ ἀδελφός ὀνομαζόμενος, ὡς φησι
 Β ὁ ἀποστόλος· εἰ δὲ πρὸς ἀδελφός ὀνομαζόμενος,
 ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ ἐδωλολάτρες, ἢ ἐπὶ
 εἴς, καὶ ἄλλα μὴ σκευάσθαι, * οὕτως δὲ
 εἰδωλολάτρες ἀδελφός, καὶ πόρνος, καὶ πλεονέκτης.
 εἰ γὰρ ἔχῃ πῶς τὸν δοκῶν φορεῖν ὁ
 ἰησοῦς ὄνομα ἀδελφός ὀνομαζόμενος, ἀλλ' ὅτι
 ἀδελφός ἐνδικῶς ἢ λέγοιτο· ὡς ἀρὰ εἰς φαρι-
 σαῖα * τὸ εἰς ἑσθ'βολὴν χρόνον ὅτι περὶ τῶν ἀπο-
 μαί πρὸς τὸν ἰησοῦν ἀμάρτηματος λέγον
 τὰ πῶς εἰρησθαι, καὶ φόνος ἢ ὁ ἀμαρτι-
 μα, ἢ φαρμακία, ἢ παιδοφθορία, ἢ πρὸς
 πικρῶν, ὅπως εἰ τῷ εὐαγγελίῳ ὁ ἀδελφός
 Διαφορὰ ἀμάρτηματος ἀπὸ τῶν ὀνομαζόμενος ἀδελφός,
 διδάσκει ἢ ἐπὶ ἰσχυροῦς τῶν ἀμαρτημάτων
 μὴ ἐπιτρέψαται μὴ τὸ ἰσχυρὸν, ὡς
 ἐθικὸν καὶ τελῶν λογισθῆναι ἐπὶ ἀμάρτημασι
 τοῖς μὴ πρὸς θάνατον, ἢ ὡς ἀπομαί εἰς ἀριθ-
 μῶς ὁ νόμος, τοῖς μὴ θανατοφόροις. ἔσθ' ὁ δὲ
 ἀμάρτημα τυχερῶν. ἢ γὰρ οἱ μὴ ἴσμεν ὅτι
 ῥησάσθαι τινὰ τὸ μὴ πρὸς ἐπὶ τῷ ἀμάρτηματι
 πρὸς ἀμάρτημα ἐλεγχθῆναι, φέρει τὴν, λοιδορία,
 καὶ ἢ οἱ λοιδοροῦντες δυσσημοῦσι τὸς πρὸς,
 οἱ τε θυμῶν, ἢ πολυτομία, ἢ λόγος φιλίῃ
 καὶ ἀργῶ, ἢ πρὸς ἐπὶ τοῖς πολλοῖς. ἔσθ' ὁ δὲ
 μὴ πρὸς λαοθάμι πρὸς τὸ πῶς τῶν τῶν πρὸς
 φωνησῶν τὸς τῶν λόγων θεοῦ τῶν καὶ πρὸς τὸς
 τῶν μέγιστα ἡμάρτηματων ὁ συνημῶν διδύ-
 τας, καὶ τὸς ἐπὶ τοῖς ἐλαχίστοις διδάσκοντες λο-
 γίζεσθαι ὡς ἐθικὸν καὶ τελῶν, τὸ μὴ πρὸς τῶν
 βεβαχθέντων ἀμάρτηματων ἀλλοτρίων πρὸς τῶν
 ἐκκλησίας. ὁ δὲ λαοθάμι ἑκάστους ἰσοῦνται μοι
 φαίνεσθαι. τὸ. ἐκέρδησαι τὸ ἀδελφός σε, ἐπὶ ὁ
 μόνος ἀκέρδης τῶν τῶν ὁ λόγος, οὐκ ἐπὶ αὐτῷ ἔρη-
 κεν ἐπὶ τῶν δούλων ἢ πρὸς τῶν πρὸς τῶν,
 καὶ ἐλεγχθῆναι, ἀλλ' ἀσάρει μὴ πρὸς εἰσα
 τῶν ἀδελφόν τῶν. ἐκέρδησαι τὸ ἀδελφός σε,
 λαοθάμι τῶν πρὸς τῶν δούλων ἢ πρὸς τῶν ἐλε-
 χθῆναι. ἢ πρὸς τῶν πρὸς τῶν πρὸς τῶν πρὸς τῶν

* c. 1. 1. 1.

* 1. 1. 1.

ipforum, quod exprobrauerunt tibi Domine. Ac alie quidem pensationis forme reperi queant, quas si animo teneamus, vtillem esse post quantacunque peccata penitentiam sciemus; vt praterquam quod plurimorum facinorum poenas non lueamus, aliqua etiam nobis spes pro bene deinde gestis superfit, etiamsi sexcenta prius flagitia admiffa sint. A ratione enim alienum est mala rationibus alicujus inferri, nec quicquam recte facta post mala prodesse, quod ab Ezechiele traditum facile discere possunt, qui dicta super hisce rebus constanter tenent. Ad id autem quod pro Ethnico & Publicano habendus fit, qui post tres admonitiones damnatus est, praeclare subnexum illud videtur:

Matth. 18. Amen dico vobis, ijs nempe qui pro Ethnico & Publicano habendum aliquem iudicant, Quaecunque alligaueritis super terram, & cetera; nam qui ter arguit, neque auditus est, iure merito eum alligavit qui habendus pro Ethnico & Publicano iudicatus est: idcirco eum talis quisquam a quo vis tali alligatus fuerit & condemnatus, ligatus manet; cum eorum nullus qui in caelo sunt, iudicium ejus rescindat a quo alligatus est. Similiter & qui semel correptus, actibus suis lucriferi meritis est, solutus per hanc illius oburgationem a quo lucrifactus est, neque amplius confictus vinculis peccatorum suorum propter quae instimulatus fuit: is & ab ijs qui in caelis sunt solutus iudicabitur. Verum quae vni Petro supra concessa sunt, hic omnibus quoque videtur tribuisse, qui peccatores quoslibet ter corripuerint, vt si mos ijs gestus non fuerit, supra terram eum alligent, qui pro Ethnico & Publicano dignus qui haberetur iudicatus est, cum & in caelo alligatus ille sit. At quoniam praeter ijs qui ter arguerunt peculiare aliquid Petro tribui oportebat, etiamsi de Petro, & qui ter fratres arguerunt commune aliquid dictum sit, privatim illud Petro attributum est: Dabo tibi claves regni caelorum, priusquam illud: Quaecunque alligaueritis super terram, & cetera. Ac sane si ad Evangelica scripta animam diligenter appellamus, ibi magnum inueniemus discrimen, & excellentiam eorum quae Petro, praeter ijs quae alijs dicta sunt, etiam in ijs rebus quae Petrum inter, eosque qui ter fratres oburgauerunt, communes esse videntur. Nec enim exigua differentia est claves novius caeli Petrum, sed plurimorum accepisse; & quaecunque super terram alligaverit, non in vno caelo, sed in omnibus ligata esse, praeter pluribus alijs qui super terram & alligant & solvunt, ita vt haec alligata & soluta sint non in caelis, sicut Petro concessum est; sed in vno caelo: nec

ποι αυτοις, ἡ ἐνομιμαὶν αὐτῶν, ἐν ἀντιδικίᾳ, καὶ κώρε· καὶ ἄλλοι αὐτὸν ὑπεροχῆς ἔποι· ἡ αὐτοποδοσίας, δε ἐλό κορυμῶν, εἰσὶν ἡ δὲ οὐκ ἀπολλεῖ· ἡ δὲ ὁποσῶν αὐτὸν ἀλλοτρίω μετασῶν· ἡνα πορὸς τῶ μὴ πᾶσι πλείονων κορυμῶν ἡμας, καὶ πᾶσι ἀγαθῶν ἑλπίς τις ἡμῖν ἕταρον ποτι τῶν πτωχῶν γρημῶν· ἀπολλεῖ, καὶ πᾶσι αὐτῶν μολεία ὅσα ἐπαγομένη· τινὲ δὲ· ἀπὸν δὲ τῶ μὴ χεῖρα νομοδοσίᾳ πη, καὶ δὲ μὴ τῶ χεῖρα κρείττονα μὴδὲν ὠφελῶν, ἀπὸ καὶ ὅσα τῶν ἰσχυρῶν ἐστὶ μαθητῶν· καλοῦ δὲ μοι δοκεῖ συνηθῆναι τῶ μὴ τῶ πρὸς νενοδοσιῶν κρείττον ἢ ὡς ὁ ἰδικός καὶ ὁ τελώνιος τῶ· ἀμὴν λέγω ἡμῖν, δε νομῶν τῶν κρείττων ἕταρον πη ὡς ὁ ἰδικός καὶ ὁ πλάτων, καὶ ὁ ἐλὸν δὲ πητὶ ὅτι τῶν γῆς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν δικαστῶν· καὶ ἐδόνον ὁ πρὸς νενοδοσίας, καὶ μὴ ἀκαθάρτοις τῶ κρείττονα ἢ ὡς ὁ ἰδικός, καὶ πλάτων· ἡ δὲ πᾶσι ὁ τοῦτοιο διδεδυμένος καὶ διδουμένος ἕταρον τῶ τῶν δὲ, μὴδὲ διδεδυμένος, ὅσοι τῶν ἰσχυρῶν ἀρατῶ ἀπαλύοντες τῶ διδουμένος ὡς τῶν ἰσχυρῶν ἕταρον ἢ καὶ ὁ ἀπὸ τῶ νενοδοσιῶν ἕταρον πᾶσι τῶν κρείττων νενοδοσιῶν καὶ νενοδοσιῶν ὡς τῶν, καὶ μὴ κρείττων ἢ ἀμύτητων ἕταρον πᾶσι τῶν ἰσχυρῶν· πᾶσι τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν μόνον τῶ πᾶσι διδεδυμένα ἕταρον διδοσῶν διδουμένοι πᾶσι τῶν πρὸς νενοδοσίας νενοδοσιῶν, ἢ ἕταρον ἀμύτητων, δόνον ἕταρον τῶ κρείττονα ἢ ὡς ὁ ἰδικός, καὶ πλάτων, ὡς διδεδυμένος τῶ τῶν ἰσχυρῶν ἐν τῶ ἕταρον· ἀλλὲ ἰπὶ ἕταρον, ἐπὶ καὶ κρείττων πᾶσι τῶ πᾶσι καὶ τῶ νενοδοσιῶν τῶν πρὸς ἀδελφῶν διδουμένοι, ὡς ἕταρον ἕταρον ἢ πᾶσι τῶν πρὸς νενοδοσιῶν τῶν ἰσχυρῶν, ὅτι τῶ πᾶσι πᾶσι δάσῶν τῶν κρείττων νενοδοσίας ἕταρον ἕταρον, τῶ καὶ ἕταρον δόνον ὅτι τῶν γῆς, καὶ τῶ ἕταρον· καὶ τῶν ἐπὶ ἐπὶ τῶν πρὸς νενοδοσιῶν τῶν ἰσχυρῶν νενοδοσιῶν, καὶ ἐν τῶ τῶν νενοδοσιῶν ἕταρον ἕταρον τῶ τῶ δικουμένων ἢ καὶ πᾶσι πᾶσι τῶν πρὸς τῶ πᾶσι τῶν νενοδοσιῶν τῶν ἀδελφῶν, πᾶσι τῶν πρὸς νενοδοσιῶν καὶ ἕταρον ἕταρον ἐν τῶ ἕταρον, καὶ ἕταρον ἕταρον ὅτι τῶν γῆς, ἢ διδεδυμένα ὅσα ἐν τῶ ἕταρον, καὶ ἐπὶ πᾶσι αὐτοῖς, πᾶσι τῶν πᾶσι δόνον ὅτι τῶ γῆς, καὶ δόνον ὅτι τῶ γῆς, ὡς τῶ τῶ διδουμένοι καὶ λελοῦσῶν ὅσα ἐν ἕταρον, ὡς ἕταρον πᾶσι, καὶ ἐπὶ πᾶσι, ὡς ἕταρον ἕταρον τῶ διδουμένοι, ὡς

Matth. 18.

Matth. 16. 18.

CR. 10.

10. 10.

ως πεισες, ινα διηκουσι η λυθουσι εν παντι αιωνι. οσα ου βελτιωνο δεσμευων, τοσοτον μακροτερος ο λελυμενος, ως και προωχου ην ερασαν εν αυτη βελυθουται.

A enim eo penetrandi facultate pollent, quemadmodum Petrus, ut alligent vel solvant in omnibus cœlis. Quo præstantior ergo fuerit qui alligat, eo feliciot qui fuerit solutus, cum in omnibus plane cœlis solutus sit.

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ΟΡΙΓΕΝΙΣ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΞΗΓΗΤΙΚΩΝ

ΤΟΜΟΣ 18^{ος}

COMMENTARIORVM IN EVANGELIVM SECVNDVM MATTHÆVM

TOMVS DECIMVS QVARTVS.

ΠΑλι λεγα υμιν, οτι αν δυο υμειν συμφωνησωσι εντι της γης, και εν παντι αιωνι κεισεται εντοις ουρανοις. οσα ου βελτιωνο δεσμευων, τοσοτον μακροτερος ο λελυμενος, ως και προωχου ην ερασαν εν αυτη βελυθουται. οσα ου βελτιωνο δεσμευων, τοσοτον μακροτερος ο λελυμενος, ως και προωχου ην ερασαν εν αυτη βελυθουται. οσα ου βελτιωνο δεσμευων, τοσοτον μακροτερος ο λελυμενος, ως και προωχου ην ερασαν εν αυτη βελυθουται.

Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis con-
senserint super terram, de omni re quam-
cumque petierint, fiet illis. Symphonia vocabulum musicis præcipue vocum cœcen-
tibus tribuitur. Et sunt quidem in musicis
soni sonis alij consoni, alij dissoni; no-
men autem illud rebus musicis attributum
callet Evangelica Scriptura hoc loco:
Audivit symphoniam & chorum; nam pro-
pter ortam ex poenitentia Symphoniam
filij cum patre, qui postquam perierat in-
ventus est, ad oblectandam domum sym-
phoniam audiri decebat. Nomen autem
symphonie impio Laban ignorabile fuit,
vbi ipse alloquens Iacob ait: Si nuntiafles
mihî, profectus fuisset te cum gaudio, &
canticis, & tympanis, & citharis. Eiusmodi
autem symphonia simile est quod secundo
Regum scriptum extat, quando videlicet
fratres Abinadab ibant ante arcam; David &
autem & ipsius pueri iudebant coram Domino
in organo arte paratis in virtute, & in canti-
cis; organa enim parata in virtute & can-
ticis symphoniam in se musicam contine-
bant; quæ tali virtute pollet, ut duobus
solummodo rem quamlibet à Patre qui in
cœlis est cum symphonia & concentu ad
divinam & spiritualem Musicam precan-
do flagrantibus, postulata his Pater an-
nuat qui consentiendo supra terram ea po-
stulaverint, quæ rogassent ij qui antedi-
ctam symphoniam simul edidissent; quod
novum dictu est & mirabile. Sic ego quo-
que verba hæc Apostoli interpretor: No-
lite fraudare invicem, nisi forte ex consensu
ad tempus, ut vacetis orationi. Quoniam
enim harmonie vocabulum ijs qui secun-
dam Deum connubio junguntur in quod-
dam Proverbiorum loco tribuitur, qui sic
habet: Domum & substantiam dividunt pa-